

23-05

DE KORHAAN

VOGELWERK GROEP HET GOOI EN OMSTREKEN

DE KORHAAN

verenigingsorgaan van de vogelwerkgroep het gooi e.o

verschijnt 5x per jaar

Redactie : Henk Hardon
Wim Duurland

Redactie adres : Menno Simonszhoef 84, 1216 LM Hilversum

Verzending en ledenadministratie : Bep Dwars-van Achterberg,
Prinsenstraat 15, 1211 LS Hilversum
tel. 035-233973

Illustraties :

Het overnemen van artikelen is uitsluitend toegestaan na overleg met de redactie.

De redactie behoudt zich het recht voor artikelen voor plaatsing te weigeren.

De auteurs zijn zelf voor de inhoud van hun artikelen verantwoordelijk.

INLEVEREN COPY : UITERLIJK 1 FEBR

INHOUDSOPGAVE

- 103-106 Programma
- 106-107 Tellingenrooster
  - 107 Bestuursmededelingen
  - 108 In Memoriam B.Murris en G.Rieken
- 109-111 Verslag vergadering subgroep Avifauna
  - 112 Plannen Natuurbeschermingsgroep
- 112-113 Mieuwsbrief subgroep Nestkastonderzoek
- 115-117 Nieuwe waarnemingskaartjes
- 117-118 Diversen
- 119-121 Verkeersslachtoffers fauna bij de Stichtse Brug
- 122-123 Over de Abdim's Ooievaar bij Loosdrecht
  - 123 Dagje zandstralen bij de Hondsbosse Zeewering
  - 124 De Knobbelzwaan in het Gooi e.o. in 1988
- 125-126 Het Naarder Nietmeer
  - 127 Ganzen voorspellen vorstperiode
- 127-129 Ontvangen Literatuur
- 130-131 Veldwaarnemingen

Vogels tussen Vecht en Eem

De verkoopadressen zijn:

Rick v.d. Akker	Gooiersgracht 15	Laren	02153-83071
Bep Dwars	Prinsenstraat 15	Hilversum	035-233973
Jaques Meijer	Molenpad 19	Weesp	02940-16502
Emmy Disselkoen	Meentzoom 47	Blaricum	02153-13451
Rob Kole	Torenvalk 22	Bunschoten	03499-82303
Joke van Velsen	Dotterbloemlaan 39	Baarn	02154-18804

VAN DE REDAKTIE

In deze laatste Korhaan van 1989 wensen wij van de redactie U allen van harte Genoeglijke Kerstdagen toe en een prettige jaarwisseling. Mochten deze dagen misschien reeds geheel of gedeeltelijk voorbij zijn als U deze Korhaan onder ogen krijgt, dan wensen wij U in ieder geval een Gelukkig en Voorspoedig 1990 toe met veel fijne dagen in het veld en leuke waarnemingen.

Mocht U zin hebben om het volgend jaar Uw activiteiten in de VWG wat uit te breiden, kom dan eens op maandag 29 januari naar de bijeenkomst van de subgroep Avifauna. En denk erom, deze keer niet zoals gewoonlijk in Naarden, maar in de Goede Herderkerk in Hilversum.

Of kijk eens naar het tellingenrooster of daar iets van Uw gading bij is. Vooral voor beginnende vogelaars kunnen deze tellingen erg leerzaam zijn. Er is genoeg te doen, maar U moet zich wel even melden anders weten wij niet dat U had willen meedoen. Tot ziens dus!

PROGRAMMA

Zaterdag 6 jan.1990: Ochtend-wandelexcursie door het Landgoed Oud-Naarden en richting Valkeveen.

De excursie staat onder leiding van Joke van Velsen e.a. Verzamelen om 8.30 uur voor Oud-Valkeveen (Huizen).

Donderdag 25 jan. Vanavond zal Rob Moolenbeek ons meenemen naar het Vechtplassengebied. Hiervoor zal hij dia's gebruiken van Paul Lodewijkx. Degenen die eerder dia's van hem hebben gezien, weten dat er schitterende plaatjes te verwachten zijn. De lezing staat ook open voor niet-leden. De avond wordt gehouden in de Goede Herderkerk, Simon Stevinweg hoek Lieven de Keylaan te Hilversum. Aanvang 20.00 uur.

Zondag 28 jan. Ochtend-wandelexcursie door de Amsterdamse Waterleidingplassen, onder leiding van Jan van Bergeyk. We verzamelen om 8.45 uur op het Oosterspoorplein te Hilversum. Om 9.45 uur verwacht Jan van Bergeyk ons bij de waterleidingplassen. Brood en drinken meenemen.

- Maandag 29 jan. AVIFAUNAVERGADERING
Om 20.00 uur in de Goede Herderkerk, Simon Stevinweg 146
hoek Lieven de Keylaan te Hilversum.
Vanavond zullen onder andere nieuwe plannen besproken
worden. Heeft u zelf suggesties of plannen om een bepaald
gebied of een bepaalde soort te gaan inventariseren,
wilt u dat dan vóór 15 januari 1990 doorgeven aan Rick
van den Akker, tel. 02153 - 83071.
De definitieve agenda is beschikbaar op 22 januari (tijdens
de video over de vogeltrekteldag), op 25 januari (tijdens
de lezing) en op 29 januari voor aanvang van de vergade-
ring.
Let op: deze avond vindt dus plaats in Hilversum.
- Zaterdag 10 febr. Dagexcursie naar Friesland. We gaan daar de ganzen zien, die
in de wintermaanden in grote getale in Nederland foerageren.
De excursie is onder leiding van Fred van Klaveren en
Yolande Bosman.
Opgave voor deelname vóór 1 februari 1990 bij Joke.
We verzamelen om 6.30 uur op het Oosterspoorplein in
Hilversum. Op het Oosterspoorplein wordt besloten of de
excursie wel of niet doorgaat, afhankelijk van de weers-
omstandigheden!
Brood en drinken meenemen.
- Donderdag 22 febr. Dhr. van de Kooy zal vanavond een lezing houden over de
Purperreiger. Hij zal onder andere bespreken de nestplaats-
keuze en de voedsel-ecologie. De dia's zijn voornamelijk
gemaakt in het Nieuwkoopse Plassengebied.
De lezing begint om 20.00 uur in de Goede Herderkerk,
Simon Stevinweg hoek Lieven de Keylaan te Hilversum.
- Zondag 25 febr. Ochtend-wandelexcursie Einde Gooi, Tienhovenskanaal,
o.l.v. Adri Vermeule.
We verzamelen op de parkeerplaats voor het Vliegveld
Hilversum om 7.30 uur.
- Zondag 11 mrt. Ochtend-wandelexcursie Naarderbos en omgeving, o.l.v.
Ron v.d. Brink en Adri Vermeule.
We verzamelen om 7.00 uur bij de patattent aan het begin
van het Naarderbos.
- Donderdag 22 mrt Na de Algemene Ledenvergadering zullen enkele leden hun
vakantie-dia's laten zien. U kunt onder andere vogeldia's
uit Canada verwachten. Heeft u zelf dia's die u wilt
laten zien dan kunt u contact opnemen met Rick van den
Akker, tel. 02153 - 83071.
- Zaterdag 24 mrt. Auto-wandel-dagexcursie naar Haarler en Holterberg,
o.l.v. Inge en Rick van den Akker.
U dient goed te kunnen wandelen, trek ook goede wandel-
schoenen aan. Neem brood en drinken mee, eventueel ook
regenkleding.
We verzamelen op het Oosterspoorplein in Hilversum om
5.30 uur.

Opgave telefonisch of schriftelijk vóór 1 maart 1990
bij Inge van den Akker, Gooiergracht 15, 1251 VD Laren,
tel. 02153 - 83071.

Wie zich niet vóór 1 maart heeft opgegeven wordt van
deelname aan deze excursie uitgesloten.

√bent

Als U zich opgeeft, wilt U dan even vermelden of U wel of
niet in het bezit van een auto en hoeveel mensen er eventu-
eel met u kunnen meerijden.

Als voorbereiding op deze excursie kunt u het boekje
"Vogeltochten in de lage landen" nalezen, tocht nr. 38.
Laat u niet misleiden door de fietstocht of de afstand.
Wij gaan wandelen!

6-7-8 april 1990

Voorjaarsweekend Schiermonnikoog.

Dit bijna auto-vrije waddeneiland is een van de mooiste
natuurgebieden van Nederland.

Wilt U mee, neem dan zo snel mogelijk schriftelijk of
telefonisch contact op met Joke van Velsen, Dotterbloem-
laan 39, 3742 ED Baarn, tel. 02154-18804.

Als U zich eerst heeft aangemeld, maak dan de beraamde
kosten ad f 80,- over op girorekening nr. 2529179 t.n.v.
de penningmeester VWG 't Gooi e.o., Slauerhoffstraat 6,
Weesp, met vermelding: "Voorjaarsweekend Schiermonnik-
oog".

Opgave en betaling dienen vóór 1 maart 1990 uiterlijk
binnen te zijn (gestort op de girorekening van de VWG).

Bij ontvangst na 1 maart is deelname aan het weekend uitge-
sloten!

Bij onvoldoende aanmeldingen wordt het bedrag verhoogd met
f 15,- p.p. !

We verzamelen op het Oosterspoorplein (achterkant station
Hilversum) om 15.00 uur. Er wordt niet meer gewacht op
laatkomers!

Wil iedereen, die niet naar het Oosterspoorplein komt,
dit doorgeven aan Joke en indien U met de auto komt, dit
ook graag even vermelden. Dit laatste in verband met
degenen die niet in het bezit zijn van een auto en graag
willen meerijden naar Lauwersoog vanaf het Oosterspoor-
plein.

We kamperen in de jeugdherberg van Schiermonnikoog.

Meenemen: Verrekijker, slaapzak, sloop, handdoek en
washand, thermoskannetje (voorzien van Uw naam op de kan
en op het deksel), warme kleding, muts, wanten, regen-
kleding, laarzen en brood voor vrijdagavond en zaterdag-
morgen.

De boot vertrekt om 19.00 uur vanaf Lauwersoog. Men
dient ruim (3/4 uur) van tevoren aanwezig te zijn bij
de haven. Meld je even bij aankomst; dit in verband met
de aankoop van de kortingskaart!

Zaterdag 21 apr.

Vaar-excursie Wormer- en Jisperveld, o.l.v. Jan v.d.Geld.
Opgeven vóór 21 maart, schriftelijk en/of telefonisch bij
Joke van Velsen, Dotterbloemlaan 39, 3742 ED Baarn, tel.
02154 - 18804.

De kosten bedragen f 10,- per persoon, over te maken op
girorekening nr. 2529179 t.n.v. de penningmeester VWG
Het Gooi e.o., Slauerhoffstraat 6 te Weesp, met de mede-
deling: "Vaarexcursie J.v.d.Geld". Het geld moet uiterlijk
21 maart op de girorekening van de VWG bijgeschreven zijn.

Bij aanmelding en ontvangst van het geld ná 21 maart is deelname aan deze excursie uitgesloten.

We verzamelen om 6.00 uur op het Oosterspoorplein aan de achterkant van het NS-station Hilversum.

Donderdag 26 apr. De laatste lezing van dit seizoen wordt gehouden door Karel Mauer uit Almere. Het onderwerp is het herkennen van steltlopers in Nederland. Er wordt onder andere gekeken naar punten waaraan steltlopers te onderscheiden zijn. De hoofdzaak is het herkennen van families. De soort- en leeftijdsbepaling zullen niet worden vergeten. De nadruk van de lezing ligt niet zozeer op de mooie dia's, maar op de herkenning. Daarom zullen ook enkele "moeilijke" dia's vertoond worden. De lezing wordt gehouden in de Goede Herderkerk, Simon Stevinweg hoek Lieven de Keylaan te Hilversum. Er wordt begonnen om 20.00 uur.

11-12-13 mei Zelfverzorgings kampeer- en fietsweekend in Winterswijk. Het is de bedoeling dat U zelf zorgt voor tent, fiets en alles wat u voor kamperen nodig hebt. Ook voor het eten dus! We kamperen op camping "Wiltershaar" te Kotten. U kunt een fiets huren bij Bruggers in Winterswijk, tel. 05430 - 12384 of bij Oonk in Winterswijk, tel. 05430 - 12519. Voor verdere informatie en opgave bij Joke van Velsen. Opgave vóór 1 april uiterlijk, anders is deelname niet meer mogelijk. We verwachten alle deelnemers in de middag van 11 mei op de camping.

DEELNEMERS AAN DE EXCURSIES WORDT DRINGEND VERZOCHT OM BIJ ALLE EXCURSIES VOOR DE AANGEGEVEN TIJD AANWEZIG TE ZIJN, ZODAT OP TIJD VERTROKKEN KAN WORDEN!!

TELLINGENROOSTER

In de komende maanden staan de volgende tellingen op het programma:

30/31 dec.:	Eempolders	24/25 febr.:	Eempolders
13/14 jan.:	Eempolders	10/11 mrt. :	Eempolders
	Ganzentelling	17/18 mrt. :	Gooimeerkust
	Midwinterwatervogeltelling	24/25 mrt. :	Eempolders
	Watervogels Gooimeerkust	7/8 apr. :	Eempolders
27/28 jan.:	Eempolders	14/15 apr. :	Gooimeerkust
10/11 febr.	Eempolders		
	Watervogels Gooimeerkust		
17/18 febr.	Ganzentelling		

Wie aan een of meer van deze tellingen mee wil doen (ook beginners die wel eens met een meer ervaren teller willen meelopen zijn van harte welkom!), kan zich hiervoor opgeven aan de volgende adressen:

Eempoldertellingen: Rob Kole, Torenavalk 22, Bunschoten, tel. 03499 - 82303

Ganzentellingen: Bep Dwars-v.Achterberg, Prinsenstraat 15, Hilversum
tel. 035 - 233973

Midwinterwatervogeltelling: Wim Duurland, M.Simonszhof 84, Hilversum
tel. 035 - 217222

Gooimeerkust: Willem Weitjens, Brediusweg 79, Bussum, tel. 02159 - 45807

BESTUURSMEEDELINGEN

Nieuwe leden:

Brink, J.C.	Eikenlaan 50	1231 BJ	Loosdrecht	02158-4540
Harthoorn W.	Colijnlaan 7	1272 GK	Huizen	02152-51763
Huisstede B.van	Veenderij 74	1394 KL	Ned.den Berg	02945-4864
Kamp W.v.d.	Comeniushof 94	1216 HH	Hilversum	035-212114
Lagaay, L.	Krabbescheer 12	1241 VD	Kortenhoef	035-64312
Poel M.v.d.	't Rond 6	3236 BP	Loenen a/d Vecht	02943-3396
Rense R.	Jac.Catsstraat 57	1215 EX	Hilversum	035-48716
Ruiter P.	Taludweg 41	1215 AB	Hilversum	035-288938
Spier R.	M.Dotingalaan 59	1381 EZ	Weesp	02940-14800
Touber P.	Singel 94	1402 MV	Bussum	02159-19601
Toxopeus A.A.	Fr.v.Mierislaan 2	1399 GD	Muiderberg	02942-1966
Vasseur J.	De Bark 3	3742 HC	Baarn	
Beek Mw. J.	idem	idem	(hsgen.lid)	
Warries A.	Patrijslaan 18	1272 PX	Huizen	02152-55328
Warries Mw. J.	idem	idem	(hsgen.lid)	
Werf M.C.A.v.d.	dr.J.Röntgenlaan 14	3723 LB	Bilthoven	030-283361

Adreswijzigingen:

Coenders M.	Zwammerdamstraat 122	1221 DJ	Hilversum	
Daal mw.H., (h.v.P.Keuning), Stam 26		1275 CJ	Huizen	
Farwerck mr K.J.	Koloniepad 22	1261 CW	Blaricum	
dir.Natuur, Milieu en Faunabeheer, Postbus 20402,		2500 EK	's-Gravenhage	
Soete, H. de	v.Huckerenlaan 32	7261 WV	Ruurlo	05735-3471
Mw. J.M.de Soete-v,d.Hart	idem	idem		
Vrienden v.h.Gooi p/a Amersfoortsestr.weg 122		1411 HJ	Naarden	
Merriënboer G.C.	Pachter 116	3834 CE	Leusden	033-943894

Overleden:

H.H.Murris
G.J.Rieken

Opgezegd:

mw. W.Assink	Hilversum	mw.J.Koeslag	Hilversum
hr en mw S.Beerlage	Tienhoven	R.Leurs	Huizen
A.Donker	Huizen	W.Leurs	Weesp
G.P.Hirsch	Hilversum	M.Slagboom	Loon op Zand
P.Jansen	Huizen	P.Verwey	Nijkerk
mw.C.Ketelaar	Ankeveen	K.Voorn	Hilversum

IN MEMORIAM BERT MURRIS

Op de nog veel te jonge leeftijd van 69 jaar ontviel ons op 19 oktober 1989 Bert Murriss. Een bescheiden enthousiaste vogelman in hart en nieren. Iemand die niet in de voorste rijen stond te dringen om zich aan te bieden voor al het werk in de vogelwerkgroep. Vroeg je hem echter persoonlijk, dan was niets hem te veel en het werd gewetensvol en nauwgezet uitgevoerd.

Van zijn inzicht in het vogelleven getuigen zijn bijdragen in ons boek "Vogels tussen Vecht en Eem".

Wij zullen Bert missen.

Dick A. Jonkers.

IN MEMORIAM G.I.RIEKEN

Helaas ontvigen wij het bericht dat ons lid Gerd Rieken vrij onverwacht is overleden op 20 oktober 1989. Hij is 65 jaar geworden. Gerd was een enthousiast lid van onze werkgroep. Gedurende vele jaren was hij vaak te vinden in de Eempolders, waar hij, smaen met enkele van zijn vrienden, trouw meewerkte aan de weidevogeltellingen. Hij ruste in vrede.

Rob Kole.

Verslag van de vergadering van de Subgroep Avifauna op 2 oktober 1989, Naarden.

Aanwezig: Jelle Harder, Inge v.d. Akker, Rick v.d. Akker, Yves Vogel, Wil Bindt, Bep Dwars, Nico Dwars, Bep Oosterbaan, Frank v.d. Weijer, Marijke de Graaf, J. Terlouw, Rob Kole, Dick Jonkers, Joke van Velsen, Wim Duurland, Marianne Doornveld, Willem Weitjens, Ilco van Woersum, Coby Westeneng, Adrie Vermeule, Fred van Klaveren, Tieny Trompeter, Freek Beffers.

Bericht van verhindering ontvangen van Yolande Bosman, Peter Vos en R. Hofmeester.

- I. Rick v.d. Akker opent de vergadering en deelt mee, dat hijzelf, Rob Kole en Jelle Harder nu tijdelijk de Avifauna-groep vormen en de organisatie opnieuw zullen opzetten, zodanig dat niet één man alle werk moet doen. De lopende tellingen moeten doorgaan; doel van deze avond is deze continuatie te bewerkstelligen. Volgend jaar komen voorstellen hoe de Subgroep Avifauna moet gaan draaien.
- II. Geen ingekomen stukken.
- III. Notulen vorige vergadering: (2) D. Jonkers vraagt hoe het staat met het stukje dat Jelle Harder voor de Korhaan zou schrijven over nestbescherming. Jelle zal dit na de Noordhollandse Vogeldag inleveren.
(3) Wat betreft de Activiteiten Agenda wordt besloten dat de organisatoren van vaste tellingen, etc. bijzonderheden aan Wim Duurland zullen doorgeven voor publikatie in de Korhaan.
- IV. Geen mededelingen.
- V. Tellingen en inventarisaties. Rob Kole ging na wat er aan tellingen gedaan wordt en of we ermee doorgaan.
  - A. Watervogels (Gooimeer): Adri wil stoppen. Gezocht: Blijvende teller en organisator. Het werk houdt in: Lijsten bij de tellers brengen, teldata vaststellen, gegevens ontvangen en verslag maken. 1988/1989 verslag moet nog gemaakt worden. Adri stelt voor om na seizoen 1989/1990 samenvattend verslag uit te brengen over totaal 10 jaar tellingen. Willem Weitjes wil het volgend seizoen organiseren. Frank wil nog wel tellen, maar het traject is heel moeilijk en hij stelt voor, het in twee delen te splitsen: Huizerhaven tot Stichtse Brug en Stichtse Brug tot Raboes. Willem zal een tweede teller zoeken. Na het "samenvattend verslag" zal bepaald worden of het zinnig is met deze tellingen door te gaan.
  - B. Midwintertellingen en stootvogels (plus Waterhoentjes) gaan door. (Wim Duurland).
  - C. Trektellingen (Fred van Klaveren) gaan door, echter zullen geen simultaantellingen in het voorjaar plaatsvinden (zie verslag vorige vergadering, blz. 35, Korhaan 2, mei '89). Er zullen steekproeven worden genomen, maar geen tellingen op vaste data. De najaarstellingen lopen goed. Verslag voor het einde van het jaar.
  - D. Bergeenden (Fred van Klaveren). Het heeft geen zin meer om echt te tellen, de Bergeend broedt niet meer in het Gooi. Natuurlijk moeten eventuele broedgevallen nog wel gemeld worden.
  - E. Knobbelzwanen (Frank v.d. Weijer). Het verslag is naar de medewerkers gestuurd en ligt ter inzage. We weten niet zeker, hoe het verloop is, want er is veel tijd verlopen sinds de vorige tellingen (1978). Er zijn in ieder geval veel minder Knobbelzwanen dan toen. Frank vraagt zich af of we met het tellen van broedgevallen van deze soort door moeten gaan. Dick Jonkers wijst erop, dat Knobbelzwanen bij het departement onder "Prutsdieren" vallen en er afschotvergunningen verleend worden. Daarom moeten wij er wel mee doorgaan, om met cijfers op tafel te kunnen komen. Rob Kole vindt de gegevens het belangrijkste, niet zozeer het verslag. N.a.v. een opmerking van Frank over het verouderde kaartmateriaal zegt Rob, dat er aan verbetering gewerkt wordt.

Frank gaat dus door met de Knobbelzwanen. Er zullen weer cursisten worden ingeschakeld.

- F. Huiszwaluwen (Rob Kole) : Gegevens van dit jaar zijn nog niet allemaal binnen, maar wel kan al geconstateerd worden dat er een aflopende trend is. Het is belangrijk dat wij ermee doorgaan. Rob wil de coördinatie wel overgeven. Het werk: Er zijn vaste tellers, de gegevens moeten verzameld worden. Dick Jonkers neemt het over.
- G. Oeverzwaluwen (Coby Westeneng): Naarden en Oostermeent. Dick Jonkers heeft 6 paar geconstateerd in de Oostermeent. Fred van Klaveren merkt op dat er vorig jaar gevallen waren in Nederhorst den Berg. Jelle merkt op, dat door de lage waterstand dit seizoen het publiek overal langs kon lopen. Coby zal een verslagje maken. Dick Jonkers deelt nog mee, dat aan Rijkswaterstaat is verzocht bij de Stichtse Brug een wandje te mogen maken.
- H. Broedvogelinventarisaties (Adrie Vermeule): Vorig jaar is Corversbos gedaan, nu Einde Gooi. Rick zegt dat plannen voor volgend jaar bekend zullen worden wanneer de Avifauna-groep gereorganiseerd is. Wie dat wil, kan natuurlijk inventariseren. Adrie wil wel blijven meedoen. Marijke de Graaf zegt dat een rapport over de Limieten en de Noordflank bij het gewest is opgevraagd. R.Hofmeester is bezig gegevens over zoogdieren en vogels te verzamelen en misschien kan hier iets gecoördineerd worden.
- I. Nestkasten (Dick Jonkers): Het afgelopen jaar is dit onderdeel goed gegaan. Medewerkers worden echter gezocht voor o.a. Bikbergen, dat in tweeën gesplitst moet worden, en het Smitshuyzer Bos. Verslag komt aan het eind van het jaar, als alle gegevens binnen zijn.
- Ilco van Woersum maakt n.a.v. "de Limieten" nog een opmerking over Bergeenden: Hij heeft daar eens een melkbus ingegraven, met goed resultaat, ook constateerde hij dat gebruik gemaakt werd van nestkasten. Hoewel Fred van Klaveren van mening is, dat we een dieptepunt bereikt hebben in de broedresultaten, vindt hij de melkbus en nestkasten het overwegen waard.
- Frank vraagt hoe het staat met de "individu-herkenning" door middel van tekeningen (Wasmeer). Jelle zegt dat we dit keer iets te laat waren, volgend jaar wordt eerder gestart.
- J. Ganzentellingen (Bep Dwars): Zij zal gegevens voor data volgende tellingen van Dick Jonkers krijgen. Er komt geen verslag, want de resultaten zijn minimaal. Tellers zullen aangeschreven worden en de resultaten vorig jaar zullen hierbij vermeld worden. Bep wil dan na volgend jaar een verslag maken.

Toegevoegde onderwerpen:

Eempoldertellingen (Rob Kole): Wil assistentie hebben voor de coördinatie. Coby Westeneng meldt zich.

Steltloperstellingen: Jelle Harder heeft een bericht, dat deze tellingen in Noordholland gehouden zullen worden in het weekend van 18 en 19 november. Dit is eventueel te combineren met de ganzentellingen. Verwerking van gegevens wil Jelle voor zijn rekening nemen.

Fenologie: Dit omvat het vermelden van de eerste verschijning van een soort, de tweede verschijning, en het vermelden van de datum waarop de soort algemeen aanwezig is. Jelle Harder vraagt zich af, wie dit kan coördineren. Adri zegt dat het geringe succes van pogingen dit in vorige jaren van de grond te krijgen te wijten is aan schaamte bij de mensen: "Die ervaren vogelaars hebben het beest natuurlijk al weken geleden gehoord, dus ik meld het maar niet". Toch zal weer een poging ondernomen worden, Jelle zal op 3 oktober bij Wim Duurland een formulier + stukje (met de vraag om een coördinator) inleveren ter publikatie in de Korhaan.

- VI. Rondvraag en sluiting: Op een vraag van Frank v.d. Weijer wordt meegedeeld dat de Noordhollandse Vogeldag op 25 november zal worden gehouden. Adrie Vermeule vraagt zich af wie nu de SOVON vergaderingen zal gaan

bijwonen. Marijke de Graaf antwoordt dat dit in de komende bestuursvergadering besproken zal worden.

Rick dankt Adrie voor het vele werk dat hij de afgelopen jaren voor de Subgroep Avifauna verzet heeft en sluit de vergadering om 21.15 uur.

VIII. Aan de ter vergadering aanwezige Eempoldertellers wordt het verslag 1979 - 1984 uitgereikt.

Rob Kole vertoont daarna een serie dia's, o.a. van Eempolderlandschappen. Helaas zullen deze landschappen in de komende jaren drastisch veranderen i.v.m. de herverkeveling.

Wil Bindt.

PLANNEN VAN DE NATUURBESCHERMINGSGROEP

Ronald Hofmeester

Enkele maanden geleden startte de subgroep "natuurbescherming". Onbekend met elkaar en het werk wat we wilden gaan doen. In de korte periode sindsdien is er veel gebeurd. Dat we bezig zijn met het opbouwen van een gegevensbestand heeft u kunnen lezen in Korhaan nr. 2, mei 1989 onder de titel "Natuurbeschermingsgroep gaat van start". Het bestand bevat informatie over instellingen, verenigingen en personen die ook bezig zijn met natuurbescherming en van wie we hulp zouden kunnen inroepen. In het begin luidde de vraag: "Wat moeten we nu precies gaan doen?". Want ondanks dat we met z'n drieën zijn kunnen we natuurlijk lang niet doen wat we willen. We zijn dan ook gekomen tot het volgende plan. We starten met de data-base. Tegelijk stellen we een kaart samen van ons werkgebied, waarop we aangeven: de gebieden met de status 'natuurgebied', de gebieden die onder de relatienota zijn gebracht, de gebieden die als 'wetland' zijn aangemeld en de gebieden die recentelijk zijn geïnventariseerd. Dan maken we een lijst van bedreigde en karakteristieke vogels van het Gooi, analoog aan de 'rode lijst' van Vogelbescherming. Met behulp van "Vogels tussen Vecht en Eem" en de Sovon-atlas (Atlas van de Nederlandse Vogels) kunnen we dan een prioriteitenlijst samenstellen. We weten dan, welke gebieden en welke vogels onze grootste aandacht vragen. We willen daarbij niet passief afwachten wat er met de gebieden en vogels gaat gebeuren, maar we zullen een nota schrijven waarin we aangeven hoe de belangrijke gebieden zo goed mogelijk ontwikkeld kunnen worden. Vogels, maar ook andere organismen, kunnen daarvan profiteren.

Natuurlijk krijgen ook actuele gevaren (doortrekken A-6, Gooiboog, e.d.) onze aandacht. De ontwikkelingen hiervan zijn echter moeilijk te voorzien. Tenslotte hebben we ons voorgenomen u zo goed mogelijk op de hoogte te houden van wat we aan het doen zijn én van wat er in uw regio gaande is. U zult daarom in dit blad regelmatig iets van ons vernemen. Dat wij alle ontwikkelingen nooit van dichtbij in de gaten kunnen houden zult u wel kunnen begrijpen. Daarvoor roepen wij uw hulp in. Als u iets leest in uw plaatselijke krant of informatiefolder van uw gemeente dat voor ons van belang kan zijn (plannen van de gemeente omtrent nieuwbouw, aanleg van wegen, verwijderen van groenelementen e.d.) laat het ons dan weten. Stuur het artikel, of een copie, naar ons. De adressen vindt u aan de binnenzijde van het achterblad van De Korhaan. Natuurlijk zijn tips, ideeën en gegevens ook welkom. Bij voorbaat hartelijk bedankt!

Nieuwsbrief No. 7, december 1989

Subgroep Nestkastonderzoek

Verslag van de bijeenkomst van de
subgroep 'Nestkasten' in de
Godelindeschool in Naarden

1. Opening

Bij de opening heette de coördinator Dick Jonkers de 28 aanwezigen van harte welkom. Drie controleurs hadden afgezegd, zes lieten niets van zich horen.

2. Evaluatie controlejaar 1989

- Het dichtstoppen van vlieggaten en het tegen eind april weer openmaken had geen resultaat. De Koolmezen bezetten ook deze kasten. Cees de Rooy stopte twee kasten vol met 'houtmot'. In één ervan kwam een Roodborst tot broeden. Cees is bereid houtmot voor controleurs beschikbaar te stellen.
- Om het juiste aantal gelegde eieren en de eerste eilegdatum te kunnen bepalen zullen de broedende vogels voortaan voorzichtig van het nest worden genomen. Tegelijkertijd zal worden gecontroleerd of de vogel geringd is. Gekraagde Roodstaarten zullen met rust gelaten worden. Van kasten waarin de vogel afwezig is zal het toegedekte deel van het nest voorzichtig verwijderd worden. Als een holenbroeder op 16 april 6 eieren heeft, zal 11 april als eerste eilegdatum worden beschouwd, ofwel: elke dag is een ei gelegd.
- Voortaan wordt aan de coördinator doorgegeven als men niet in staat is een seizoen af te controleren of door omstandigheden tijdens het seizoen moet stoppen.
- Het invullen van nestkaarten is van groot belang. Gevraagd wordt om desnoods een copie van de veldaantekeningen te sturen.
- Het gebruik van de nestkasthandleiding wordt aanbevolen. Deze is à f 17,50 bij de coördinator te bestellen.
- Hoewel reeds begin juli om gegevens over 1989 werd verzocht, kwamen de laatste pas eind november binnen. Het verslag is daarom nu pas in een geschreven versie gereed.
- Er werden dit jaar 98 nestkasten gecontroleerd. Het broeden van 19 verschillende soorten werd in de kasten vastgesteld.
- Een onderzoek met kartonnen nestkasten binnen het raster van het Hilversums Wasmeer wees uit, dat deze ongeschikt zijn en alleen in volièrès dienst kunnen doen.

3. Vervanging oude kasten en timmerdag

- Alle controleurs die nieuwe nestkasten nodig hebben geven dit vóór Kerstmis op met de verlangde soorten en aantallen. Voor vervanging van kasten binnen het Goois Natuurreservaat is een budget aanwezig, voor kasten in andere terreinen niet. Het verkrijgen van hout wordt een probleem. Een timmerfabriek zal via via benaderd worden. Als mogelijkheid worden nog oude pallets van Van Gend & Loos genoemd.
Vogelwerkgroepleden die hout bezitten en willen afstaan van minimaal 11 cm breed en 2 cm dik kunnen dit aan de coördinator opgeven.
De timmerdag zal pas kunnen worden vastgesteld als er voldoende hout is.

4. Planning voor 1990

In principe controleren de meesten weer dezelfde terreinen. Speciale aandacht zal worden geschonken aan andere bewoners of gebruikers van de kasten. Bob van Poelgeest krijgt in het Dassenbos assistentie van Homme v.d. Leen, Marijke de Graaf en Willy Heldoorn gaan het Smithuysbos-zuid controleren. Jan Terlouw gaat in Heidebloem. Peter Vos doet Zuiderhof/Flevorama. Han Westendorp krijgt hulp van Homme v.d. Leen op Bikbergen. Het andere deel van Bikbergen zal door Marianne Doornveld en Coby Westeneng worden gecontroleerd. Met eigenaren van nog niet gecontroleerde nestkastbestanden is nog overleg gaande. Als dit is afgerond krijgen Jan Ram en Rinus Verschuren een terrein toegewezen.

5. Mogelijke nieuwe onderzoeken

Drie terreinen - De Beek, Dassenbos en de Kwekerij Gooi en Eemlust - kunnen waarschijnlijk worden ingeschakeld bij wetenschappelijk onderzoek naar de invloed van het verkeer op broedvogels. Gegevens van het hele Gooi (zandgronden) kunnen wellicht gebruikt worden voor een onderzoek naar de invloed van zure regen op het broedsucces en de broedvogels.

6. Computerinvoer van nestkastgegevens

Na de pauze toont Paul Voorhaar van de Werkgroep Nest(kast)onderzoek van SOVON met behulp van een overheadprojector en een laptop (draagbare computer) hoe de veldgegevens van controles of van nestkaarten kunnen worden ingevoerd. Het via de computer invoeren levert een aanzienlijke tijdswinst op. Voorlopig zal dit nog centraal gebeuren. Marceline v.d. Water krijgt een floppy toegezegd om na te gaan wat voor haar de mogelijkheden zijn

7. De bijeenkomst wordt exact om 22.00 uur beëindigd.
Een datum voor een volgende is niet afgesproken.

OPROEP KNOBBELZWANENTELLING

Om meer te weten te komen over de populatie-ontwikkeling van de Knobbelzwaan in het werkgebied van de vogelwerkgroep zal komend voorjaar weer een voorjaarstelling worden georganiseerd. Eerder gehouden tellingen wekken de indruk dat de knobbelzwanenstand zich in een dalende lijn bevindt.

Om hierover meer duidelijkheid te krijgen is het belangrijk door te gaan met de tellingen.

Voor deze voorjaarstelling in mei 1990 worden deelnemers gevraagd, die een of meer deelgebieden van het werkgebied voor hun rekening willen nemen.

Inlichtingen en opgave bij:

Frank van de Weijer
Johan Geradtsweg 65
1222 PN Hilversum
Tel.: 035 - 858790

Beste vogelvrienden/vriendinnen,

Eenieder die op 8 oktober meegedaan heeft aan de Nationale Vogeltrekteldag, georganiseerd door Vogelbescherming, heeft niet naar de TV-uitzendingen van Vogelbescherming kunnen kijken.

Voor die mensen draaien we op maandagavond 22 januari om 19.30 uur een video opname van deze dag af in de Godelinde Scholengemeenschap te Naarden. Jullie zijn dus allemaal van harte welkom. Koffie, thee en taart staan klaar. Tot dan!

Joke van Velsen.

OPROEP TOT MEDEWERKING KEMPHAAN-ONDERZOEK.

De kempiaan wordt al vele jaren als de MEEST KRITISCHE WEIDEVOGEL gezien, ook in het Eempoldergebied ten westen van de Eem.

Om nu een zo gedetailleerd mogelijk verspreidingspatroon van deze vogel te verkrijgen roep ik de hulp in van vogelwerkgroep-leden die ook wel in eerder genoemd gebied komen. Gedacht wordt aan een meerjarig onderzoek, zodat de jaarlijkse veranderingen bepaald kunnen worden.

Het gaat om de volgende gebieden:

- * Zuidpolder te Veld
- * Noordpolder te Veld
- * Oostermeent (gem. Blaricum)

Gegevens over andere gebieden, zoals Stichtse Brug, Oostermeent Huizen (vierde kwadrant) etc., zijn ook welkom.

Belangrijke gegevens voor het onderzoek zijn:

- * de exacte vindplaats
- * grasgesteldheid (kort, halflang, lang, pas gemaaid, etc.)
- * reden van aanwezigheid (fouragerend, vliegrichting, baltsend, etc.)
- * kleuren kraag/oorpluimen van de mannetjes (in broedtijd)

Natuurlijk ook gegevens als weersgesteldheid, waarnemer(s), afstand, datum, etc.

Verder zijn alle andere gegevens van de KEMPHAAN welkom, zoals artikelen, oude waarnemingen, etc.

Ik hoop dat vele leden op de KEMPHAAN zullen letten tijdens hun bezoek in de Eempolders. Op telefonische aanvraag kunt U een tellijst met bijbehorende kaart van genoemde gebieden toegestuurd krijgen.

Bij voorbaat dank!

M. van Houten
Dovenetelhof 26
3742 EH Baarn
tel.02154-15603 (na 18.00 uur)

VOGELTREKREIS NAAR FALSTERBO

Al jaren lang begeven enkele vogelwerkgroepleden zich in september naar Falsterbo in het uiterste zuidpuntje van Zweden om daar naar de duizenden vogels te kijken die er overtrekken.

Om meer leden van de vogelwerkgroep in de gelegenheid te stellen de vele soorten en grote aantallen tijdens de vogeltrek onder deskundige leiding te bekijken, organiseren zij in 1990 een zelfverzorgingsreis naar Falsterbo. Let wel, dit is geen officiële reis van de vogelwerkgroep, maar een privé-initiatief van leden.

Deze reis wordt gehouden in de derde week van september.

Vertrek vrijdag 21 september, terugreis zaterdag 29 september.

Er kan zowel gekampeerd als een huisje (stuga) gehuurd worden.

De kosten zijn "all-in", afhankelijk van het type overnachtingsmogelijkheid, begroot op f 250,— tot f 350,— per persoon.

De leiding berust bij Yolande Bosman, Bep en Nico Dwars, Dick Jonkers, Fred van Klaveren en Adri Vermeule.

In verband met de reservering van huisjes is een definitieve opgave vóór 1 februari noodzakelijk.

Een informatieblad met meer details kan bij Adri Vermeule, tel.035-857492, worden aangevraagd.

NIEUWE WAARNEMINGSKAARTJES

Enige tijd geleden is een begin gemaakt met de vervanging van de waarnemingskaartjes. Hoewel we met behulp van onze oude, vertrouwde kaartjes heel wat nuttige gegevens hebben vastgelegd, werd het tijd ze eens aan te passen, omdat ze toch niet helemaal meer aan de eisen voldeden. Enkele belangrijke argumenten voor de invoering van een nieuw model waarnemingskaartje waren:

- Er moet steeds meer rekening gehouden worden met het toenemend gebruik van computers bij het verwerken van de gegevens.
- Andere vogelwerkgroepen, met name enkele belangrijke VWG's binnen de SVN, hadden al enkele jaren geleden initiatieven genomen om een betere onderlinge uitwisselbaarheid van gegevens te bevorderen.
- De vragen van de bestaande kaartjes boden in de praktijk bij het invullen te veel ruimte voor verschillende interpretaties. Sommige rubrieken werden door veel inzenders onvolledig ingevuld, of ze werden niet steeds op dezelfde wijze ingevuld. Hierdoor werd de vergelijking van de gegevens en de verwerking ervan nogal eens een moeizaam en tijdrovend karwei.

Bij de nieuwe kaartjes is er naar gestreefd onnodige verschillen bij het invullen zoveel mogelijk te voorkomen. De meeste vakjes kunnen daarom eenvoudig met een getal of een code worden ingevuld en het gebruik van omschrijvingen is zoveel mogelijk overbodig gemaakt. Er is bij het ontwerp van het nieuwe kaartje met diverse factoren rekening gehouden. In de eerste plaats moesten de gegevens op het kaartje geschikt zijn voor invoer in een computer. Dat betekent onder andere dat ze eenduidig moesten zijn en dat er bijvoorbeeld ook eisen moeten worden gesteld aan het maximum aantal tekens dat per vakje mag worden ingevuld. Verder is er, om de mogelijkheid voor het uitwisselen van gegevens met andere werkgroepen zo gemakkelijk mogelijk te maken, ook rekening gehouden met de gegevens die gebruikelijk zijn op kaartjes van enkele andere werkgroepen.

Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken				WAARNEMINGSKAART	
1. Euring code: _ _ _ _ _		2. Soort:		3. Atlas/km blok: _ _ _ _ _	
4. Gebied:				5. Datum:	
6. Totaal:		vr:	m:	juv ¹ :	ad: ad vr: ad m:
8. Waarnemer(s):				9. Doorgeg.: 2	10. Onderz.:
11.1 Overvliegend (j/n)		12.1 Zang (j/n)			
11.2 Richting (n/o/w/z)		12.2 Balts (j/n)			
11.3 Foeragerend (j/n)		12.3 Met voedsel (j/n)			
11.4 Rustend (j/n)		12.4 Met jongen (j/n)			
11.5 Slachtoffercode (d/r/v/j)		12.5 Nestvondst (j/n)			
11.6 Uitsluitend gehoord (j/n)		12.6 Mogelijk territorium? (j/n)			
13. Temp.:	Windkr:	Windr (n/o/w/z):	Zicht (h/n/m):	Ijsbed. (j/n):	
14. Bijzonderheden: (jacht, verstoringen, biol. afwijkingen, bijzonder gedrag, enz.)					

1) Eventueel leeftijd.   2) Niet invullen.

Het invullen

De meeste vakjes op de nieuwe kaartjes zullen geen problemen opleveren. Bij enkele vakjes is door middel van hokjes aangegeven hoeveel tekens kunnen of moeten worden ingevuld. Verder zijn er ook series vragen die kunnen worden beantwoord door het invullen van simpele codes (een letter).

Een nieuw gegeven op het kaartje is de Euring code. Deze code kan erg nuttig zijn bij geautomatiseerde gegevensverwerking. U kunt deze code vinden in onze uitgave "Vogels tussen Vecht en Eem".

Het invullen van de Atlasblokken is belangrijk omdat daarmee verwarring over de naam van het betreffende gebied voorkomen kan worden. Sommige gebieden worden wel eens met verschillende benamingen genoteerd. Verder komt het ook nog al eens voor dat er een naam van een gebied wordt ingevuld die slechts plaatselijk bekend is en op de topografische kaarten niet voorkomt. In zo'n geval kan het opzoeken van het betreffende gebied voor mensen van buiten het Gooi erg lastig zijn. Door het gebruik van deze code kan elk gebied eenduidig vastgelegd worden. Bovendien kan de code bij verwerking met een computer voordelen hebben. Het invullen van deze code is vooral ook belangrijk wanneer de gegevens moeten worden doorgegeven aan andere instellingen; zoals aan provinciale diensten, het RIN of aan SOVON.

Het gebied wordt verder ook met de naam aangegeven. Gebruik zoveel mogelijk de naam van het telgebied. Raadpleeg zonodig de topografische kaarten. Ook bij twijfel over de spelling teeds de spelling op deze kaarten aanhouden.

In veld zes vult u het totaal aantal exemplaren van de waargenomen groep in. Indien mogelijk, kunt u dit totale aantal uitsplitsen naar geslacht. De aantallen vrouwtjes (vr) en mannetjes (m) vult u dan in de betreffende vakjes rechts van veld zes in. Het totaal van deze twee getallen moet natuurlijk weer gelijk zijn aan het totaal aantal. Bij sommige soorten kan het ook van belang zijn de aantallen uit te splitsen naar leeftijd. U kunt dan aangeven hoeveel volwassen (ad) en jonge (juv) exemplaren u heeft waargenomen. De vakjes "ad m" en "ad vr" zijn voor de aantallen adulte mannetjes en vrouwtjes.

De tijd moet worden ingevuld in vier cijfers. Gebruik daarvoor de 24 uur aanduiding.

Er wordt in principe slechts één waarnemer opgegeven. Wanneer er echter medewaarnemers zijn geweest dan kunt u deze desgewenst op de achterzijde van het kaartje noteren. In sommige gevallen kan dat wel eens van belang zijn. Bijvoorbeeld wanneer het om een tamelijk zeldzame waarneming gaat en er twijfels zijn over de juiste determinatie. In zulke gevallen kunnen aanvullende gegevens of controle van bepaalde waargenomen kenmerken van belang zijn. Indien u gebruik maakt van uw eigen naam- en adresstempel kunt u ook beter de achterzijde van het kaartje gebruiken.

De velden 9 en 10 kunt u overslaan. Deze kunnen gebruikt worden wanneer de kaartjes worden gebruikt bij speciale onderzoeken.

Veld 11 is bedoeld voor aanvullende gegevens over de waarneming. U kunt de codes invullen in de hokjes achter de vraag. Bij rubriek 11.5 heeft u de keuze uit de volgende mogelijkheden:

- Elektriciteitsdraadslachtoffer (d)
- (Venster)ruitslachtoffer (r)
- Verkeersslachtoffer (v)
- Jachtslachtoffer (j)

Het volgende veld (12) kan worden gebruikt voor aanvullende gegevens die inzicht kunnen geven in het broedgedrag van de waargenomen soort. Ook hier kunt u de betreffende codeletter in de rechter vakjes invullen.

De vragen bij rubriek 13 gaan over de klimatologische omstandigheden. Behalve de temperatuur (in graden Celsius) en de windkracht (in Beaufort), kunt u ook de windrichting (noord, oost, zuid of west), het zicht (helder, nevelig of mistig) opgeven. Wanneer het gebied in belangrijke mate bedekt was met sneeuw of ijs, kunt u dat aangeven in het laatste veld van deze rubriek.

In het laatste veld kunt u beknoptnog enkele bijzonderheden noteren. Zonodig kunt u daarvoor ook de achterkant van het kaartje gebruiken.

Er is bij de kaartjes een voorlopige handleiding verkrijgbaar. Deze zal worden vervangen door een volledige handleiding voor het vastleggen van waarnemingsgegevens. In de volledige uitgave zullen ook de aanvullende gegevens opgenomen worden die van belang zijn bij het doorgeven van waarnemingsgegevens, zoals lijsten met de telgebieden in ons werkgebied, de Euring codes, etc.

De nieuwe waarnemingskaartjes kunnen worden afgehaald en ingeleverd bij de gebruikelijke adressen, die steeds achterin de Korhaan staan vermeld.

ELF-SOORTEN-ACTIE VAN VOGELBESCHERMING

Ronald Hofmeester
(consulent vogelbescherming)

Vogelbescherming is eind vorig jaar een actie gestart (zie 'Vogels' nr. 47, 48 en 49), waarin aan zo'n 700 gemeenten en andere grondeigenaren gevraagd is om de jacht op elf vogelsoorten niet meer toe te staan. In Nederland mag op 23 soorten gejaagd worden. Bij de elf bedoelde vogelsoorten gaat het om soorten die geen schade of overlast veroorzaken en jacht dus overbodig is. Het zijn: Watersnip, Houtsnip, Goudplevier, Krakeend, Pijlstaart, Wintertaling, Slobeend, Kuifeend, Toppereend, Tafeleend en Patrijs. Er zijn verschillende redenen te noemen waarom de jacht verboden zou moeten worden. Zoals gezegd gaat het om onschadelijke soorten. In Nederland zijn het schaarse broedvogels, met uitzondering van de Toppereend die in het geheel niet in Nederland broedt. Drie van hen gaan sterk achteruit, namelijk de Slobeend, de Watersnip en de Patrijs. De laatste staat zelfs op de "rode lijst" (Osieck, Bedreigde en karakteristieke vogels in Nederland). De jacht op Watersnip en Wintertaling veroorzaakt een gevaar voor de niet bejaagbare soorten Poelsnip, Bokje en Zomertaling. Het gaat me in dit artikel er niet om, om een uitputtende beredenering te geven voor het stoppen van de jacht op deze soorten. Het gaat erom, hoe de gemeenten in onze regio er over denken. 'sGraveland en Naarden hadden de jacht al eerder verboden. Op verzoek van Vogelbescherming is dit nu ook gebeurd in Weesp en Eemnes. Bussum, Laren en Loosdrecht hebben het verzoek nog in behandeling terwijl Blaricum, Hilversum en Nederhorst den Berg helemaal nog niet hebben gereageerd. Muiden tenslotte heeft het verzoek als kennisgeving aangenomen. Al met al een schrale oogst. De gemeenten die nog niet gereageerd hebben zullen verzocht worden dit alsnog te doen. De natuurbeschermingsgroep van de VWG zal dit ondersteunen door zelf ook een brief naar deze gemeenten te sturen. Ik hoop u hierover zo spoedig mogelijk te informeren.

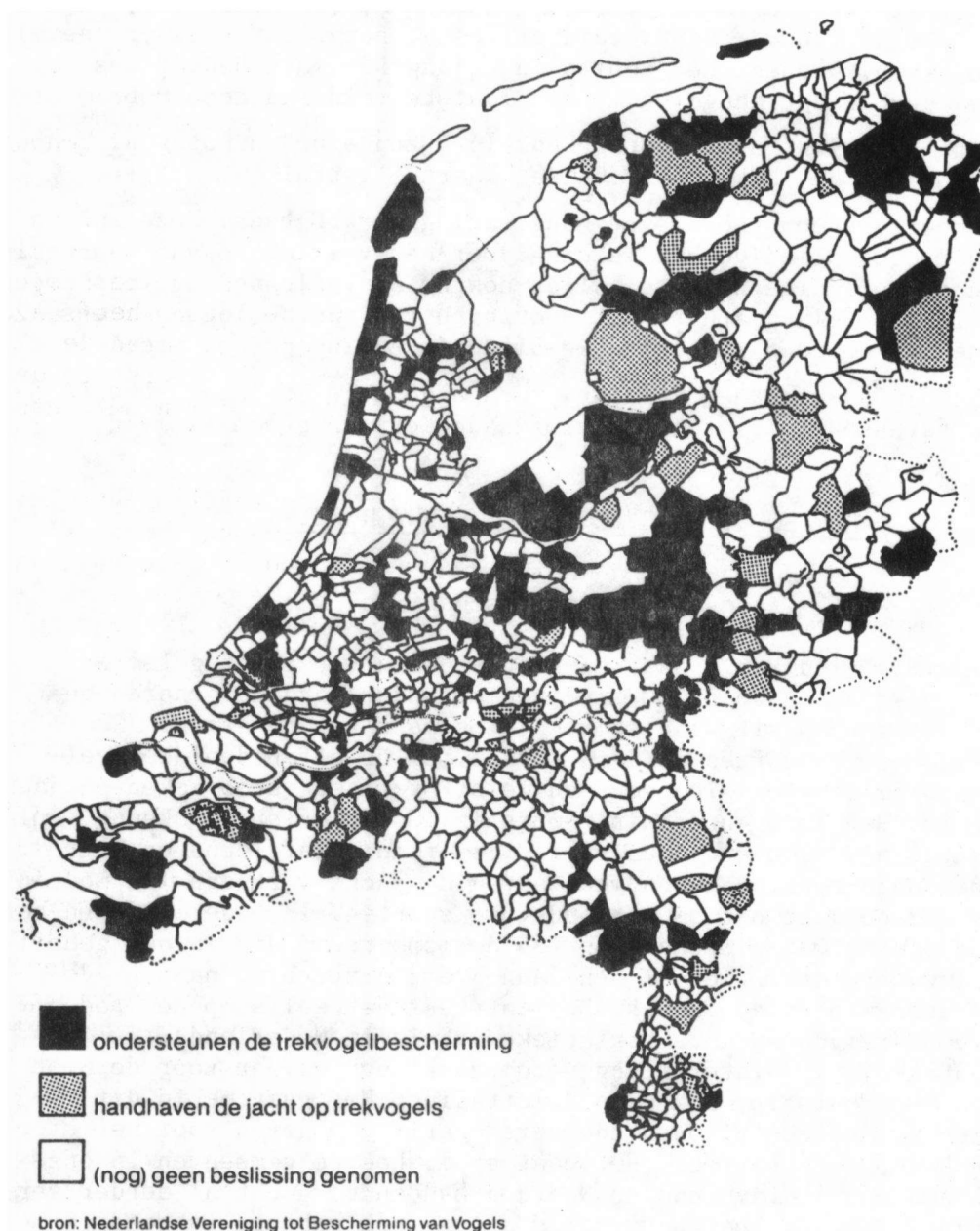
Zie kaart pag.118.

STELTLOPERTELLING

Degenen die op 18 of 19 november hebben deelgenomen aan de steltloper-
telling, worden verzocht hun gegevens nu in te zenden.
Van enkele snelle werkers werden deze al ontvangen.
Graag spoedig naar:
Jelle Harder, Meteorenstraat 45, 1223 ER Hilversum

Landelijke
situatie 30-4'89

STICHTING NACHTROOFVOGELS

Door de Stichting Nachtroofvogels in Wageningen zal op zaterdag 13 januari 1990 in Wageningen de jaarlijkse "uilendag" worden gehouden. Een programma voor deze dag volgt zodra de organisator, drs. J.C.van Veen, een overzicht heeft van de mensen, die een verhaal willen houden. Geïnteresseerden wordt verzocht zich schriftelijk aan te melden bij Drs. J.C.van Veen, Ritzema Bosweg 32A, 6703 AZ Wageningen. Bij voorkeur vóór 15 december 1990, zo schrijft de heer van Veen, maar wij nemen aan dat hier bedoeld wordt 15 december 1989.

Aangezien deze Korhaan dan waarschijnlijk nog niet in Uw bezit zal zijn, kunt U zich op een latere datum wellicht nog schriftelijk aanmelden op het werkadres van de heer van Veen in Wageningen, d.i. 08370 - 83430, of op zijn privé adres (na 18.00 uur) 08370 - 15097.

Indien U op deze dag een praatje over uilen wilt houden, dan zijn de spelregels hiervoor bij de redactie verkrijgbaar.

VERKEERSSLACHTOFFERS ONDER DE FAUNA OP
DE A27 BIJ DE STICHTSE BRUG IN 1989

Dick A. Jonkers

Inleiding

Na de openstelling van rijksweg 27 werden in 1984 het gehele jaar door tellingen van verkeersslachtoffers onder de fauna gehouden. (Dieperink 1985). De aantallen voertuigen op die rijksweg zijn sindsdien beduidend toegenomen. Of de omvang van de sterfte ook groter is geworden is niet bekend.

Beschrijving van het traject.

Even na de verkeerslichten bij de afslag Huizen/Blaricum gaat de vierbaansweg over in een tweebaans-. Het beginpunt van het traject lag bij het viaduct voor lokaal verkeer naar de Oostermeent. Aan de westzijde ligt tegen de weg een circa 10 meter brede grasberm die overgaat in een brede metershoge aarden geluidswal. Daarop bevindt zich een aanplant van jonge loofbomen met tussenruimte van enkele meters. De lengte van deze wal is circa 1,2 km. Aan de oostzijde bevindt zich een tientallen meters brede zandige berm met hoofdzakelijk grassen. Daarachter liggen zandlichamen van oorspronkelijk geplande op- en afritten. Tegen het viaduct is een overhoekje met jong loofhout en struiken aanwezig. Aan beide zijden voert de weg daarna door een open graslandgebied. Westelijk ligt het Vierde Kwadrant, oostelijk de Oostermeent. Beiden zijn het terreinen met hoge dichtheden aan weidevogels. De berm aan de oostzijde blijft maximaal 10 meter breed en wordt als de begroeiing laag is als foerageergebied gebruikt door Scholeksters, Kieviten, Kauwen, Spreeuwen, Graspiepers en Gele Kwikstaarten. Bij het begin van de oevers van het Eemmeer begint de weg te stijgen en bereikt bij de brug een hoogte van tientallen meters. De bosjes van de vroegere oeverlijn buigen af naar het noorden en gaan over in het slik- en moerasterrein van de Stichtse Brug. De grasberm van de oostzijde wordt geleidelijk aan smaller en is enkele honderden meters voor de oeverlijn van het Gooimeer nog geen meter breed. Dit wordt mede veroorzaakt door de vangrail die tot over de brug doorloopt. Vanaf de geluidswal zijn achter de berm om de 50 meter wilgenbosjes geplant, die tijdens de tellingen nog laag waren. Naar aanleiding van het in 1984 uitgevoerde verkeersslachtofferonderzoek is door Rijkswaterstaat een houten schuinstaand scherm met daarachter een loofbosje (nu 1.50 meter hoog) aangelegd ter hoogte van de oorspronkelijke oeverlijn. De lengte hiervan is ongeveer 150 meter. Deze voorziening dient ervoor om vogels te dwingen hoger te gaan vliegen, waardoor aanvaringen voorkomen kunnen worden. De bermen werden in de loop van mei gemaaid. Het onderzochte traject heeft een lengte van 4,1 kilometer. De verkeersintensiteit was minimaal 12.000 voertuigen per etmaal.

Telmethode

De slachtoffers werden vanuit een rijdende auto met een gemiddelde snelheid van 50 km per uur geteld. Wanneer aan de juistheid van de determinatie werd getwijfeld werd zo mogelijk gestopt en het slachtoffer anders als ongedetermineerde vogel of zoogdier genoteerd. Als controle voor de trefkans werd bovendien op 5 juli 's morgens na zonsopkomst het traject lopend afgezocht, nadat aan het eind van de middag ervoor een telling vanuit de auto had plaatsgevonden. Vanaf eind februari tot 1 juli werden 30 tellingen gehouden, waarvan één in februari, twee in maart en in de overige maanden elk negen. De interval tussen de tellingen bedroeg vanaf eind maart minimaal twee en maximaal vier dagen.

Resultaten

Op het hele traject werden twaalf verschillende vogelsoorten met een totaal van 31 exemplaren gevonden, waaronder vijf postduiven. Van de zoogdieren waren dit twee soorten en twaalf slachtoffers (Tabel 1).

Tabel 1. Soorten en aantallen slachtoffers onder de fauna op rijksweg 27 van het viaduct Oostermeent - Stichtse Brug in 1989.

soort	aantal controles maand februari	2 maart	9 april	9 mei	9 juni
Wilde Eend	-	-	3	-	1
Bruine Kiekendief	-	-	-	-	1
Fazant	-	-	1	-	2
Scholekster	-	-	-	-	2
Kievit	-	-	1	-	5
Kokmeeuw	-	1	-	-	-
Boerenwaluw	-	-	-	-	1
Merel	-	-	-	-	1
Rietgors	-	1	-	-	-
Spreeuw	-	-	-	-	2
Kauw	-	-	-	-	1
Species uncertiae	-	-	1	-	2
Postduif	-	-	-	-	5
Haas	1	7	2	1	-
Egel	-	-	-	-	1

De controle die op 5 juli lopend werd uitgevoerd leverde een groter aantal dode dieren op dan vanuit de auto werd gezien. Van de zeven vers aangereden vogels (4 Postduif, 1 Wilde Eend, 1 Zwarte Kraai en een niet nader gedetermineerde vogel) bleek alleen de Zwarte Kraai nog aanwezig te zijn. De verdwijningssnelheid van dieren die voor consumptie geschikt zijn was hier dus groot. De dieren zijn waarschijnlijk door mensen meegenomen. Sporen van aaseters werden niet aangetroffen. Soms worden dode dieren door kantonniers opgeruimd. In dit geval, en dat blijkt ook uit andere aangetroffen resten, was daar geen sprake van.

Opmerkelijk was dat verpletterde 'consumptiedieren' en exemplaren die op plaatsen lagen waar niet gestopt kon worden wel bleven liggen.

Een Haas die kennelijk 's nachts was aangereden was nog wel aanwezig. Op de hoge stukken bleken kleine vogels van de weg af naar beneden te zijn gewaaid. Alle gegevens van gevonden dieren bij de 'loopcontrole' werden op dezelfde wijze vastgelegd als bij de autocontrole. Er werden resten van 31 dieren aangetroffen, waardoor het totaal dus nog groter wordt (Tabel 2).

Tabel 2. Totaal aantal gevonden soorten en exemplaren van februari tot en met juni 1989.

Wilde Eend	8
Bruine Kiekendief	1
Meerkoet	1
Fazant	3
Scholekster	5
Kievit	10
Bonte Strandloper	1
Kokmeeuw	3
Boerenwaluw	1
Merel	1
Rietgors	1
Spreeuw	11
Kauw	1
Zwarte Kraai	2
Species uncertiae	5
Postduif	5
Haas	13
Egel	1
Totaal	73

Het relatief grote aantal slachtoffers onder de hazen hangt nauw samen met het paargedrag (rammeltijd). De dieren rennen dan achter elkaar aan en steken daarbij ook wegen over. Opmerkelijk is, dat in tegenstelling tot 1984 (Dieperink 1985) geen enkel Konijn werd gevonden.

Het aantal slachtoffers in mei is minimaal. Dit kan het gevolg zijn van het type telling dat werd uitgevoerd. Slachtoffers die in de berm terechtkwamen zouden kunnen zijn gemist door de hoogte van het gras. In juni waren alle bermen gemaaid en daardoor tegelijkertijd weer aantrekkelijk als foerageergebied geworden. In die maand waren in de oostelijke berm geregeld Scholeksters en Kieviten met respectievelijk maximaal vijf en enkele tientallen exemplaren aanwezig.

De gevonden jonge Bruine Kiekendief was mogelijk een jong afkomstig uit het broedsel van het paar dat bij de Stichtse Brug nestelde. De vindplaats was ter hoogte van het broedgebied.

Een vergelijking van dezelfde periode met het onderzoek van Dieperink (1985) laat zien dat het aantal soorten maar ook het aantal slachtoffers vrijwel gelijk is.

Tabel 3. Vergelijking van het teltraject in 1985 en hetzelfde traject in 1989.

	Dieperink (1985)	Jonkers (1989)
Wilde Eend	1	-
Meerkoet	-	- (1)
Fazant	1	1
Kievit	2	1 (3)
Bonte Strandloper	-	- (1)
Scholekster	-	1
Kokmeeuw	7	1 (1)
Houtduif	1	-
Ransuil	1	-
Gierzwaluw	1	-
Spreeuw	-	1 (4)
Zwarte Kraai	-	- (2)
Postduif	3	1 (1)
Species uncertiae	-	2
Haas	1	3 (1)
Konijn	6	-
Bunzing	1	-
Totaal	25	11 (14)

( ) aanvulling van exemplaren gevonden tijdens loopcontrole.

Dit gegeven is niet in overeenstemming met de conclusie in Jonkers & de Vries (1977). Uit deze publikatie blijkt dat enige tijd na de openstelling van nieuwe wegen het aantal slachtoffers vermindert. De periode waarin het onderzoek is uitgevoerd is te kort om conclusies te trekken over plaatsen waar veel slachtoffers vallen. Uit de tellingen blijkt dat het aantal slachtoffers nog steeds groot is. De gevonden soorten en aantallen zijn een minimum, want de telling vanuit de auto is ontoereikend voor kleine slachtoffers. Het lijkt zinvol om in 1990 het traject nogmaals te tellen, maar dan te voet. Hoewel er nu al aanwijzingen zijn dat er op een aantal plaatsen geregeld slachtoffers vallen, zal dit materiaal gesteund moeten worden door tellingen van een heel jaar. Tegelijkertijd kan dan ook het effect gemeten worden van het houten scherm en de begroeiingen die door Rijkswaterstaat zijn aangebracht.

Literatuur:

1. Dieperink, P. 1985 Verkeersslachtoffers op het talud van de Stichtse Brug in 1984.
De Korhaan 19 (6) : 130-134
2. Jonkers D.A. & G.W.de Vries 1977. Verkeersslachtoffers onder de fauna. Ned.Ver.tot Bescherming van Vogels Zeist.

OVER DE ABDIM'S OOIEVAAR BIJ LOOSDRECHT

H. Russer

Woensdagavond 7 september werd ik door Jos de Jonge opgebeld, die mij enthousiast vertelde, dat er bij de Kromme Rade een juveniele Zwarte Ooievaar zat. Nou, zo'n waarneming laat je niet lopen en daarom ging ik gelijk de volgende avond met mijn broer Edwin naar de ooievaar toe. We hadden hem snel gevonden en samen met enkele andere mensen konden we de vogel prachtig door onze telescopen bekijken. Omdat we beiden nog nooit een juveniele Zwarte Ooievaar van dichtbij hadden gezien, gingen we er in eerste instantie ook van uit, dat het er een was. Toch noteerde ik een aantal kenmerken, die ik uit de gidsen niet kende, zoals: een kale blauwgrijze plek onder het oog, aan het begin van de snavel; een witte stuit, te zien toen hij even een rondje vloog en het feit dat dit exemplaar een donkere snavel had en gekleurde, oranje/roze poten.

Thuis gekomen bleven deze kenmerken me behoorlijk dwars zitten, maar ik had pas de volgende ochtend de tijd om wat literatuur in te kijken. In Heinzel - Elsevier's Gids van de Europese Vogels kon ik alleen maar vinden dat een juveniele Zwarte Ooievaar een donkere snavel én donkere poten hoorde te hebben. Dan maar eens een Afrikaanse gids gepakt, want Zwarte Ooievaars vliegen toch naar Afrika!

In Serte - Field Guide to the Birds of West Africa, zag ik op plaat 4 een Zwarte Ooievaar met een kale plek onder het oog, een donkere snavel en oranje/roze poten. Volgens de beschrijving moest het een Abdim's Ooievaar zijn! Een soort, die in Afrika rond de evenaar broedt en daarna naar Zuid Afrika trekt en die nog nooit in Nederland was waargenomen. Dat leek me toch wel heel erg sterk, maar toen bij de beschrijving stond, dat de Abdim's Ooievaar een witte stuit heeft, kon ik er echt niks anders meer van maken.

Ik heb toen direkt Klaas Eigenhuis gebeld, een zeer goede vogelkenner, die ik regelmatig bel als ik iets wil weten of een zeldzaamheid heb gezien. Deze zou gelijk gaan kijken. Even later belde Jos mij nog even en die keek raar op toen ik hem mijn ontdekking vertelde.

's Avonds belde ik Klaas weer op en deze vertelde, dat het inderdaad een Abdim's Ooievaar was, maar dat het geen wilde vogel was omdat hij gekortwiekt was. Toen herineerde ik mij, dat ik de vogel inderdaad zo onbeholpen vond vliegen, toen hij zo'n drie keer een rondje draaide. Op dat moment dachten Edwin en ik echter, dat hij erg aan het ruien was. Deze vogel was dus ontsnapt uit een dierentuin of vogelkollektie en zou daarom niet door het C.D.N.A. als eerste waarneming voor Nederland geaccepteerd worden.

Helaas!

De vogel bleek vanaf 1 september in de buurt van de Kromme Rade gezien te zijn en is door Dhr. Söhne aan de vogelwerkgroep doorgegeven. Na een bevestigende waarneming door Jos is De Gooi en Eemlander op de hoogte gebracht, die er een stukje over plaatste, wat logischerwijs enige dagen later gekorrigeerd moest worden.

De ooievaar heeft nog een tijdje in het zuidelijk Vechtplassengebied rondgezworven en vermoedelijk dezelfde vogel is begin oktober bij de Strabrechtse heide in Noord Brabant waargenomen, zodat de vogel voorlopig de goede kant uit vliegt. Het is te hopen dat hij tegen de winter in Frankrijk of Spanje zit, zodat hij een redelijke kans maakt om te overleven.

Dat de vogel eerst als Zwarte Ooievaar is gedetermineerd, is volstrekt verklaarbaar. De Zwarte Ooievaar en de Abdim's Ooievaar lijken namelijk als twee druppels water op elkaar, want ze hebben allebei een zwarte kop, hals, borst en bovendelen en witte onderdelen. En de donkere snavel zou op het juveniele kleed van de Zwarte Ooievaar kunnen wijzen. Verder was het nota bene dé trek-tijd van de Zwarte Ooievaar en waren er in deze periode diverse exemplaren in Nederland waargenomen. Daarom hoeven andere waarnemingen van Zwarte Ooievaars uit dezelfde tijd in het Gooi en de Vechtplassen niet afgedaan te worden als: "het zal die ontsnapte Abdim's wel zijn geweest".

Aan de andere kant blijkt de Zwarte Ooievaar dus toch niet zo'n "niet te verwarren" soort te zijn en vraagt deze soort ook een goede beschrijving als U de waarneming naar de rubriek veldwaarnemingen/het archief opstuurt.

Ook zouden de beschrijvingen van oude waarnemingen van Zwarte Ooievaars eigenlijk nog eens goed bekeken moeten worden, vooral als het vogels betreft, die buiten de trektijd zijn waargenomen.

Tenslotte het volgende: achteraf realiseerde ik mij, dat deze Abdim's Ooievaar ook een slachtoffer was van die mijns inziens discutabele hobby: dierenkollekties houden, waardoor de handel in dieren lukratief blijft en waardoor men met dieren blijft sollen. Ieder jaar gaan er tijdens de jacht op en het transport van wilde dieren vele duizende exemplaren dood. En ook het kortwieken en leewieken van vogels om ze vast te kunnen houden is volgens mij een vorm van dierenmishandeling die eigenlijk verboden moet worden! Wat betreft de verschrikkingen van de handel in wilde dieren zou ik U het volgende boek willen aanraden: J.Y. Domalain - Ik was handelaar in wilde dieren.

Als U het wilt lezen dan is het bij mij te leen.

Hans Russer, Duivenkamp 282, 3607 AN Maarssen. Tel.03465-68356.

DAGJE ZANDSTRALEN BIJ DE HONDSBOSSE ZEEWERING

door

F.H. van de Weijer

Een korte impressie van de excursie naar de Hondsbosse Zeewering, de Putten en de duinen bij Camperduin, onder leiding van Ron van den Brink en Rick van den Akker.

Zuidwesterstorm met windkracht 9 à 10 was voor zaterdag 21 oktober langs de kust voorspeld. Desondanks kwamen zeven (fanatieke) vogelaars om 6.00 uur 's morgens bij het Oosterspoorplein opdagen.

"Misschien worden de zeevogels wel tot vlak langs de kust geblazen", werd er gezegd. Vol goede moed vertrokken we richting Camperduin.

Toen we bovenop de zeewering aankwamen bleek de zee een woeste schuimende massa. Wij werden, evenals onze optiek, gelijk voorzien van een zilte coating. Tegelijkertijd werden we door de wind haast uit onze sokken geblazen en gezandstraald door het fijne zand van het strand. Op zoek naar beschutting liepen we over het strand naar het paviljoen, alwaar we nog andere vogelaars aantroffen. Daar was het iets beter vertoeven, maar het was daar toch ook nog erg moeilijk om de verrekijkers en de telescopen stil te houden.

We hoorden van anderen dat er al vanaf 's morgens vroeg weinig te zien was op zee. Desondanks vlogen er enkele Dwergmeeuwen in winterkleed en een paar Jan van Genten en Zwarte Zeeëenden vlak langs de kust.

Enkele plasjes achter de zeewering, de Putten geheten, leverden ons meer succes. Hier zagen we eenden en vele steltlopers, zoals Zwarte Ruiter, Winter-taling, Smient, Bonte Strandloper, Steenloper en Watersnip.

Op een smalle landweg achter de Putten reden wij met de auto, toen een boer ons met een stel koeien tegemoet kwam. Ondanks dat wij allemaal netjes aan de kant gingen staan durfden de koeien er niet langs. In het gedrang dat toen ontstond doken twee koeien in de sloot.

Nadat we een beetje bijgekomen waren van deze dierenblunder vervolgden wij onze excursie in de richting van de duinen bij Camperduin, waar we een lange wandeling maakten. Hier zagen we onder andere een Sperwer en een Zwarte Specht. In de Berekuil, een in een kuil gelegen theehuisje, werd een stop gemaakt voor een kopje koffie met appelgebak. Een Sijsje leit zich hier heel mooi van dichtbij bekijken. Vanaf een hoge duintop konden we het duingebied en de erachter gelegen polder goed overzien. Hier zagen we diverse langst-trekkende Koperwieken.

Met slaperige hoofden, vuile verrekijkerlenzen en de kleren, haren en oren vol zand gingen wij na deze winderige dag weer naar huis.

DE KNOBBELZWAAN IN HET GOOI EN OMSTREKEN IN 1988

F.H. van de Weijer

Vorig jaar was het acht jaar geleden dat er een voorjaars-knobbelzwanentelling in het Gooi was gehouden. In verband met de wens van de subgroep Avifauna te beschikken over actuele cijfers met betrekking tot de knobbelzwanenstand in ons werkgebied, is in het voorjaar van 1988 een telling gehouden.

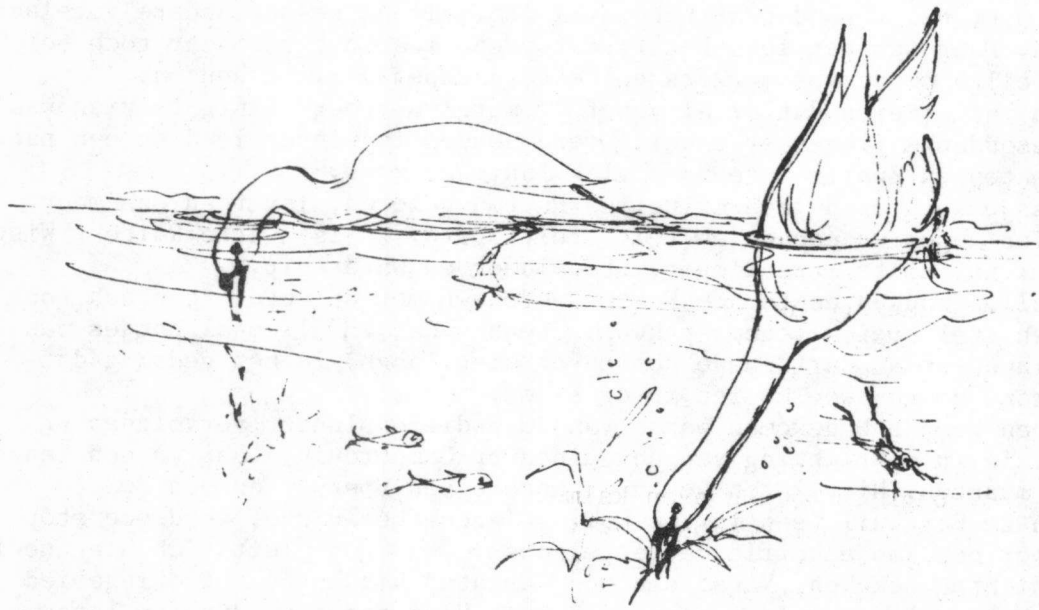
Telresultaten

aantal knobbelzwanen : 281
aantal broedparen : 53
aantal jongen : 99 (afkomstig van 20 broedparen)
gemiddeld aantal jongen
per broedpaar : 1,9

De grootste dichtheden van de knobbelzwaan bevinden zich in de Eempolders en in het polder- en plassenengebied rond de Vecht. In totaal zijn er meer knobbelzwanen geteld dan bij de eerder gehouden tellingen. Hieruit mag niet geconcludeerd worden dat er meer knobbelzwanen zijn gekomen. De oorzaak ligt hierin dat er bij deze telling meer gebieden zijn geïnventariseerd dan bij de eerder gehouden tellingen. Wanneer hiermee rekening wordt gehouden bij het maken van een vergelijking, dan blijkt er sprake te zijn van een afname van het aantal zwanen ten opzichte van acht jaar geleden.

In verband met deze periode van acht jaar waarin geen onderzoek is verricht, valt er weinig te zeggen over de populatie-ontwikkeling. Daarvoor is verder onderzoek nodig.

De VWG-uitgave nummer 62: "De Knobbelzwaan in Het Gooi en Omstreken" is nog beschikbaar à f 2,-- per exemplaar. Ze zijn verkrijgbaar bij Dick Jonkers en bij Frank van de Weijer.

"HET NAARDER NIETMEER"

Schrijflijster

Op een drukkend warme zomeravond in het jaar 2039 bevind ik mij geheel alleen in een le klas coupé van de sneltrein Amsterdam-Amersfoort. Het is een drukke werkdag geweest in Amsterdam en ik verga van de slaap en de honger.

Knikkebollend razen wij voort en ik merk amper dat de coupédeur luid open geschoven wordt. Zal de kaartjescontroleur wel zijn, denk ik dromerig. Ik schrik echter plotseling wakker! Wat is dat? Verschrikt wrijf ik mijn vermoeide ogen uit als blijkt dat in het NS-uniform niet een mens maar een Lepelaar steekt. Goeie genade! Een wandelende schoenlepel!!

Bosjes witte veren steken overal uit zijn saaie uniform en zijn lange teennagels schrapen over de vloer. Onhandig waggelt hij de coupé binnen.

"Oh" zegt de Lepel glimlachend. "Schrikt U maar niet meneer. Het is tegenwoordig heel normaal dieren als conducteur tegen te komen".

Ik vind dit zo bijzonder, dat ik vraag: "Ga even zitten en vertel eens!"

De conducteur vertelt.

Wij liepen de mensen met onze vrije, natuurlijke levenswijze zo ergerlijk in de weg, dat zij op een gegeven moment zeiden: "Jullie kunnen kiezen. Of de dieren-tuin in, of je aanpassen aan de mensen, of helemaal opdonderen!"

Nou, wat doe je dan als kansloze Lepelaar? zegt de gevederde conducteur. Ik heb eerst een tijdje in een exclusieve schoenenzaak gewerkt. Ze zochten daar iemand met een lepel. Toen zag ik die advertentie voor een dierlijke conducteur bij de NS. Mensen schijnen er doodziek van te worden elkaar te moeten controleren.

"Allemachtig", kreun ik, mijn stropdas losmakend om lucht te krijgen. "Hoe heeft het zo ver kunnen komen?"

"Ja helaas, wij moesten wel", antwoordt de conducteur laconiek. "Holland droogde helemaal uit. Al het grondwater werd weggemalen voor consumptie en productie. Er was op het laatst voor ons buiten niets meer te eten te vinden. Al het water was op een gegeven moment uit de plassen en sloten. Het kleine beetje weiland dat over was stond kurkdroog. Meneer, wat hadden wij een honger! Velen van ons hebben het niet overleefd!"

De trein dendert met hoge snelheid voort.

"Vandaag de dag mogen wij ons voedsel in een supermarkt kopen" gaat de conducteur verder. "Speciaal voor ons ingevroren waterinsekten en -planten, gemengd met visjes, gekweekt in speciale vijvers". Treurig vervolgt hij:

"Die lange snavel hebben wij eigenlijk niet meer nodig. Die lange poten ook niet. Voor al die Aalscholvers was er ook helemaal niets meer. Die werken tegenwoordig veel als sjouwer op de visafslag. Doet ook geen mens meer! Die vis wordt trouwens ook in vijvers gekweekt.

Plotseling zegt hij: "Kijkt U eens snel naar buiten, meneer. Hier broedden onze voorouders heel vroeger nog in het wild in een prachtig natuurgebied. Waar U nu al die bebouwing ziet, was vroeger een heel rustig plassengebied. Het Naardermeer heette het toen. Tegenwoordig heet het hier het Naarder Nietmeer! Er is daar gelukkig nog wel een museum waar je kunt zien hoe het vroeger was, het 'Naarder Nooitmeer Museum'! Mijn oudste broer is daar portier. Vraagt U hem maar eens of hij U het spookverhaal van het Nietmeer wil vertellen."

Middenin het gebied is een station voor de stoptrein gebouwd.

"Meneer ik ga verder" zegt de Lepelaar. "In de aparte dierenwagon zal ik die vechtende jonge Kemphanen even kalmeren. Ik krijg het steeds drukker sinds alle vogels met het openbaar vervoer reizen. Vliegen is te duur en te gevaarlijk. Veel te druk mensenverkeer in de lucht, weet U!"

De Lepelaar verlaat de benauwde coupé en ik zit weer alleen. Ik besluit die portier eens op te zoeken. Ik moet het mijne hebben van dit bizarre verhaal. De volgende dag neem ik de stoptrein en stap uit bij station "Nogmeer". Het is er erg druk. Een komen en gaan van treinen en bussen vol sportieve rekreanten. Niemand weet van het bestaan van een museum!

Eindelijk kan een dikke, bezwete man mij vertellen waar het is. Hij heeft een geruite broek aan en loopt met een zware tas vol golfclubs te zeulen. Na bijna platgereden te zijn door grote groepen kleurig getooide snelle wielrenners, kom ik bij het Nooitmeer-Museum aan. Het is er erg stil binnen. Ik kijk vluchtig wat rond en zie vitrines met voorwerpen en wanden vol foto's. Mooie plaatjes van kale bomen, waarin grote verzamelingen nesten vol vogels. Veel water en riet. Stille uitgestrektheden.

Wat moet het hier vroeger mooi geweest zijn, verzucht ik. Wat een verschil met die drukte van nu. In het midden van de zaal staat een oud ijzeren bootje opgesteld, afgeschermd door hekjes. Op het tekstplaatje lees ik dat hier vroeger met dit bootje belangstellenden werden rondgevaren. Moeilijk voor te stellen op dit nu kurkdroge gebied. De portier komt langzaam aansloffen. Een groezelige oude Lepelaar met een hangbuik, kromme korte pootjes en een klein theelepelsnaveltje van waarachter hij mij droevig aankijkt.

Ik vertel hem van mijn ontmoeting met zijn broer, de conducteur.

"Och, meneer" zegt hij zacht. "Dat spookverhaal is vlug verteld."

Tot 1989 ging het nog met het meer. Elke vijf minuten een trein er dwars doorheen, het water sterk verontreinigd, een muur van woonwijken drong steeds meer op, honderden kleine sportvliegtuigjes er overheen. Maar ja, onze goede voorouders wilden niet steeds overal over zeuren. Zij waren veel te bescheiden om voor zichzelf de barricaden op te gaan!"

Hij vervolgt: "Maar wat er na 1990 gebeurde ging zo snel dat niemand er meer iets tegen kon doen. Eerst kwam er een dubbel treinspoor bij. Mensen uit een nieuwe polder moesten zonodig verbinding met Het Gooi hebben! Toen volgden snel een fietspad, trimpark, golfveld, vakantiebungalows en een soort pretpark! Een pretpark, meneer!"

Het mooie stille Naardermeer werd geofferd op het altaar van de zo lukratieve projekt-ontwikkeling. Wat goed is voor de mens is goed voor alles, was het motief. Onze voorouders mochten er geen nesten meer bouwen. Vervuiling, die eeuwige strontnesten van jullie, zeiden de mensen. In plaats van nesten kwamen plastic schalen met ingebouwde WC's in de handel, die wij nu mogen huren om onze jongen in uit te broeden."

Op spijtige toon zegt de portier: "Ons hele leven is veranderd. Heel vroeger schijnen de Lepelaars gezellig eenmaal per jaar met z'n allen helemaal naar Afrika te zijn gevlogen."

"Waarom nu niet meer?" vraag ik.

"Nu zijn wij te zwak geworden", antwoordt hij. "We krijgen trouwens toch geen startvergunning om te vliegen. Kunnen wij niet betalen. Dat is alleen weggelegd voor mensen met kleine lawaaijerige vliegtuigjes. Ik heb nog geluk. Ik mag af en toe met iemand een stukje meevliegen. Het vreemde is, dat er in die vroegere jaren wel een hele grote groep vogelvrienden onder de mensen schijnt te hebben bestaan. Maar de geschiedenisboeken schrijven, dat die altijd slechts een paar actieve lui op de been konden krijgen om werkelijk te proberen deze trieste ontwikkeling tegen te houden. De rest was altijd in een oorverdovende stilte gehuld."

Ik heb tijdens het luisteren naar de oude Lepelaar van ellende kippevel gekregen. Het koude zweet breekt me uit.

Wat hebben we aangericht. Waarom heb ik dit alles nooit geweten?

Hoe kon ik zo blind zijn, deze donkerte nooit te hebben gezien?

Eigenaardig. Heel in de verte hoor ik steeds een stem roepen: "Amersfoort, Amersfoort!" De stem komt dichterbij. Er hoort een man bij in NS-uniform.

Zijn er dan toch nog menselijke conducteurs? Deze komt mij vertellen dat de trein reeds een kwartier geleden in Amersfoort is aangekomen.

"Gelukkig, gelukkig", juich ik. Wat een opluchting. Ik heb dit verschrikkelijke verhaal slechts gedroomd.

GANZEN VOORSPELLEN VORSTPERIODE

Ronald Hofmeester

Dit najaar heb ik voor het eerst opgemerkt dat er over Muiden een trekbaan loopt. Nu wonen wij hier pas twee jaar, zo verwonderlijk is dat dus niet. Het was in de herfstvakantie, en wel op 18 oktober, toen ik de voorkant van ons huis (in de Mariahoeve, de meest oostelijke wijk van Muiden) aan het schilderen was. Door de ligging van ons huis, oost-west gericht, en de werkzaamheden heb ik maar een klein gedeelte van de lucht kunnen overzien. Gelukkig lieten de meeste vogels zich horen, zodat ik ze dan kon opsporen. Vanaf 9.00 uur was ik bezig, wat daarvoor is langs gekomen is mij onbekend. De trek duurde tot ca. 14.00 uur, toen er zware bewolking kwam. De trek bestond vooral uit Leeuweriken, totaal zo'n 300 exemplaren in groepjes van 20 tot 30, waartussen zich enkele Boomleeuweriken bevonden. Verder kwamen ongeveer 150 Vinken en 100 Graspiepers langs in kleine groepjes. Eén Keep liet zich horen tussen de vinken. Vlak voordat de bewolking kwam was er even roofvogeltrek. Binnen een half uur vlogen er twee Buizerds en twee Sperwers over. Systematisch tellen zou zeker meer opgeleverd hebben.

De volgende interessante trek golf begon op 11 november rond 21.00 uur. Er kwam een groep Grauwe Ganzen overvliegen. Het was een heldere avond met een bijna volle maan. Je kon de ganzen zien als het maanlicht onder een bepaalde hoek op hen viel. Een kwartier later volgde de volgende groep. Deze was erg groot. Het duurde bijna drie minuten voor de hele groep roepend voorbij was getrokken. Hierna volgden nog zes groepen en rond 22.00 uur was de laatste voorbij. De volgende ochtend rond 8.00 uur begon de volgende hausse. Ook deze duurde een uur. Het was nog steeds helder en de temperatuur lag net boven het vriespunt. In dit uur kwamen tien groepen over. 's Avonds en 's ochtends moet het wel om duizenden ganzen zijn gegaan. Tussen hen in bevonden zich enkele honderden Aalscholvers en een groepje van acht Wilde Zwanen. De vlucht van ganzen werd op de dag gevolgd door een massale trek van Kieviten. Vele groepjes van 20 tot 50 exemplaren trokken weg in zuidwestelijke richting. Rond het middaguur kwamen er ook weer wat roofpieten langs, twee keer een Buizerd, één keer een Sperwer en één keer een mannetje Blauwe Kiekendief.

Waarvoor waren al deze vogels op de vlucht? Het antwoord liet niet lang op zich wachten, een periode met vorst kondigde zich aan. Dan maar liever naar het warme zuiden!

ONTVANGEN LITERATUUR

Samenstelling: Leny Reddingius.

ARGUS, Stichting Kritisch Faunabeheer, jrg 14 no 3, september 1989.

De functie van de Jachtraad - Strenge maatregelen nodig tegen het uitzetten van dieren - De natuur kan voor veel mensen iets leuks zijn - Een aantrekkelijke vorm van agrarisch natuurbeheer: natuurproductiebetaling - De jager als zondaar.

AYTHYA, VWG der NJN, no 28, 1989.

Trek over de Wageningse Eng bij vroege ochtendtellingen in het najaar van 1988 - De verspreiding van enkele voor steltlopers relevante prooidieren op het Terschellinger wad, en de consequenties die dit voor het steltloperonderzoek kan hebben.

DEBAKEL, NJN distr. 6, jrg 15 no 4, 1989.

Kokmeeuwenslaaptrek.

idem., jrg 15 no 5, 1989.

DUTCH BIRDING, Stichting Dutch Birding Association, jrg 11 no 3, september 1989.

Perzische Roodborst te Maasland - Bonte Tapuit op Schiermonnikoog - Woestijngrasmus in AW-duinen te Zandvoort in oktober en november 1988.

FICEDULA, Twentse VWG, jrg 18 no. 3, september 1989.

Voorjaarstrek over Enschede.

FITIS, VWG Zuid-Kennemerland, jrg 25 no 3, 1989.

Indrukken van de najaarstrek in 1988 bij telpost Parnassia - De Grauwe Klauwier in Zuid-Kennemerland - Meeuwenkolonies in Zuid-Kennemerland in 1988 - Nieuw broedgeval Appelvink in Zuid-Kennemerland.

DE GIERZWALUW, VWG Amsterdam, jrg 27 no 2, 1989.

Populatieontwikkeling van de Huiszwaluw rond Amsterdam 1981-1988.

DE GRASPIEPER, Samenwerkende VWG's N.H., jrg 9 no 3, 1989.

De Lepelaar en de Vos - Het gedrag van de Bruine Kiekendief - De Watersnip als broedvogel in N.H. - De broedvogels van de waddenkust van N.H.

DE GRAUWE GANS, Stichting Vogel- en Natuurwacht Zd-Flevoland, jrg 5 no 2, 1989.

Zwarte Ooievaars in Flevoland in nazomer 1988 - Afleidingsgedrag van Grasmus - Havik slaat Kolgans - Noordse Pijlstormvogel langs Oostvaardersdijk in september 1988.

DE KLEINE RATELAAR, IVN Gooi e.o., jrg 11 no 3, oktober 1989.

KNIPSELKRANT, Stichting Kritisch Faunabeheer, jrg 14 no 4, september 1989.

o.a. artikelen over vissen, Lepelaars, Wilde Zwijnen, de zinloze vernieling van dassenburchten en het schietgedrag van een milieugent op het Zandvoortse strand.

idem. jrg 14 no 5, november 1989.

Koninklijk Huis draagt jachtrecht over, reeënjacht, Nederlandse jagers mogen zwarte beren afschieten in Amerika en over jagen met fretten.

DE KRUISBEK, Vogelwacht Utrecht, jrg 32 no 5, sept/okt 1989.

Een themanummer, met als onderwerp: het Vechtplassengebied. Ontstaan en ontwikkeling van de oostelijke Vechtplassen - Waterstromen in het Vechtplassengebied - Beheersplanning bij Staatsbosbeheer - De zuidelijke Kievitsbuurt - Over barbaren en minnaars - Dassen in de provincie Utrecht.

LIMOSA, Watervogels/NOU/SOVON, jrg 62 no 3, 1989.

De Nederlandse broedpopulatie van de Grote Stern in 1961-'88 - De Kleine Rietgans in Friesland in 1956-'86 - Ringwerk in Nederland in 1981-'86 - Verenkleedkenmerken van noordelijke en zuidelijke Goudplevieren op doortrek in Nederland - Eidereend gestikt in Amerikaanse zwaardschede - Vervuiling bedreigt voortplanting watervogels.

MEERKOET, Natuur- en Milieufederatie Wierhaven, no 3, 1989.

Watervogels in de winter 1988-'89 - Weidevogelbescherming 1989 - Stootvogels en uilen: broedgevallen in de Wieringermeer in 1986 en 1987 - Lachsterns, belachelijk weinig over bekend.

MENS EN NATUUR, IVN, jrg 40 no 4, herfst 1989.

De afbraak van het noordelijk regenwoud. Natuurbescherming in Canada.

MENS EN VOGEL, Kon.Belgisch Verbond voor de Bescherming van Vogels, jrg 27 no 3, 3e kwartaal 1989.

Onze vogelopvangcentra: vrienden in de hedendaagse vogelwereld - Enkele aspecten van de hefstvogeltrek - De Boerenzwaluw: een Afrikaanse nomade bij ons - De jacht in België: evolutie en verbeteringen.

NATUURBEHOUD, Natuurmonumenten, jrg 20 no 4, november 1989.

Veel bomen aan de verkeerde kant van de streep (vitaliteitsonderzoek 1989, LR) - Vreemde vogels, vertrouwde gasten (Ganzen) - Hoogtij voor duinbeschermers.

NATUUR EN MILIEU, Stichting Natuur en Milieu, jrg 13 no 10, oktober 1989.

Natuurontwikkeling in de Voordelta - Bedreigde paddestoelen.

idem. jrg 13 no 11, november 1989.

Redt de Alpen! - Klimaatveranderingen - Vuilstort bedreigt natuurgebied Nieuwegein.

NATUUR NABIJ, IVN Eemland, jrg 17 no 3, oktober 1989.

idem. jrg 17 no 4, november 1989.

NIUWSBRIEF, Stichting Vrijwillig Natuur- en Landschapsbeheer N.H.(VNLB), no 11, september 1989.

Meer natuur in gemeenten? - Bescherming weidevogellegfels in N.H. - Effektgerichte maatregelen in natuurterreinen.

NOORDHOLLANDSCHAP, Stichting het Noordhollandschap, jrg 16 no 3, 1989.

Landschap als inspiratiebron - Stuivende duinen: gevecht tegen de bierkaai - Zure regen in West-Nederland - De Zomertaling als broedvogel in Noord-Holland - Duinrellen in N.H., betekenis, beheer en beleid.

DE STEENLOPER, VWG Den Helder, jrg 7 no 40, oktober 1989.

Over geringde Kokmeeuwen in Den Helder - Jaarverslag stookolietellingen 1988-'89 - De vogels van de Razende Bol - Vroege Vogels 1989.

VANELLUS, Bond van Friese Vogelbeschermingswachten, jrg 42 no 4, juli/aug.1989.

Vogels van de Groote Wielen - Vestigt de Kramsvogel zich definitief als broedvogel in Friesland?

idem. jrg 42 no 5, sept/okt 1989.

Gruttogezinnen van maailand afjagen met wapperende plastic zakken: zinvol en/of schadelijk voor weidevogels die nog broeden? - De Huiszwaluw, een bedreigde soort?

VELD EN VITRINE, Fries Natuurmuseum, no 105, september 1989.

HET VOGELJAAR, Stichting Het Vogeljaar, jrg 37 no 4, augustus 1989.

Windenergie en vogels - Voorjaarstrek en overzomeren van Dwergmeeuwen in het noordelijk Deltagebied - Ontwikkelingssamenwerking en vogelbescherming Het broedseizoen 1988 van de Purperreiger in Nederland.

idem. jrg 37 no 5, oktober 1989.

Het gebruik van de computer in de ornithologische biometrie - Inventarisatie van de Oeverzwaluw in 1988 in Nederland - De Kerkuil in Drenthe De Gierzwaluw in Zwolle.

VOGELNIEUWS, SOVON, jrg 2 no 3, september 1989.

Biotoopbeschrijving BMP (Broedvogel Monitoring Project) - Wat doet de Werkgroep Nestkasten? - SBB inventarisaties in 1989.

VOGELS, Vogelbescherming, jrg 9 no 54, nov/dec 1989.

De Lepelaar is het symbool van Vogelbescherming. Hoe lang lepelt hij nog? Vogels zijn grenzeloos - Straks meer of minder vogels in Nederland? - Grutto's stoeien om een korrel rijst - Turkse natuurbeschermers wacht een immense taak - Kolgans.

ONZE WAARD, Natuur- en Vogelwacht de Alblasserwaard, jrg 20 no 4, nov.1989.

De Kraaienlas, natuurbouw in de Alblasserwaard - Nestkasten, maar dan anders.

DE WIJDE BLIK, Stichting Milieutijdschrift Gooi, Vechtstreek e.o., jrg 6 no 2, juli 1989.

Bezoekerscentrum Corversbos - Gemeenteraadsverkiezingen 1990: de Ver. Leefmilieu heeft een voorbeeld-verkiezingsprogramma geschreven op het gebied van milieu, natuur en ruimtelijke ordening.

idem jrg 6 no 3, september 1989.

Dit nummer is geheel gewijd aan afval: Hoe er mee om te gaan - Waar kan men het kwijt - Wat gebeurt er daarna mee - De gevolgen voor het milieu.

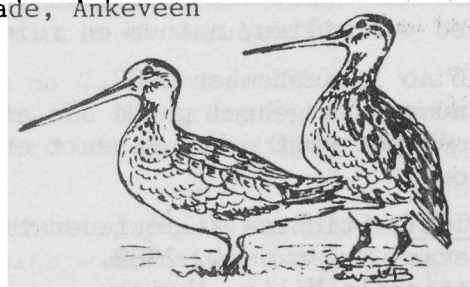
ZICHT OP STICHT, Stichtse Milieufederatie en Konsulent natuur- en milieu-educatie, jrg 6 no 4, 1989.

De Nationale Milieu Aktie.

VELDWAARNEMINGEN

Same gesteld door Jos de Jonge.

Dodaars	1	18.9	Eempolders Noord	MH
"	2	16.10	Eempolders Zuid	MH/EHH
Geoorde Fuut	7	16.10	Pampushaven, Almere	WW
Kuifduiker	1	17.11	Spiegelplas, Ned.den Berg	JF
Roerdomp	1	24.8	Laarder Wasmeer, Hilversum	FW/bv
"	1	14.9	Fr.Kampweg, in weiland nabij Hilv.Meent	WB
"	1	15.10	Noordpolder te Veld, Eemnes	FW
Grauwe Gans	60 OV	3.10	Dammerkade, Ankeveen	LH
" "	ca. 600	21.10	Zanddijk bij Oud Valkeveen	KB
" "	ca. 210	18.11	Loenderveense Plas, O.Loosdrecht	JJ
Nijlgans	20	4.8	Stichtse Brug Oost, Blaricum	MH
Kl.Zwaan	ruim 200	21.10	Gooimeerkust bij Zanddijk, O.Valkeveen	KB
" "	ca.1800	17.10	Gooimeer tussen Huizer pier en Zanddijk, in 3 groepen	MH
Zwarte Zwaan	1	17.10	Eemmeer bij Gooyergracht	MH
Bergeend	ca. 18 OV	21.10	Gooimeerkust bij O.Valkeveen	KB
Krakeend	honderden	21.8	Gooimeerkust bij O.Naarden	IW
Pijlstaart	200 OV	17.9	Telpost Corversbos	AK
Krooneend	1	27.10	Gooimeer bij O.Valkeveen	MH
Visarend	1	2.9	Loenderveense Plas, Loenen	AK
"	1 OV	17.9	Prinsenstraat, Hilversum	BD/ND
"	1	20.9	Dammerkade, Ankeveen	FW
"	2	3.10	idem	LH
Wespendief	3	19.8	Telpost Corversbos (ook 2 ex op 28.8)	AK/ea
Havik	1	1.9	Hilversums Wasmeer	FW
"	1	4.11	Laarder Wasmeer	DJ/MG
Sperwer	1	3.9	Eempolders Zuid	MH
"	1	27.10	Hollandse Brug	KB
"	1 OV	15.11	Westhove, Huizen	MH
"	1	19.11	Egelshoek, Hilversum	DJ
Buizerd	1	15.9	KNooppunt RW 27/Diepend.laan, H'sum	MG
"	1	17.10	Reservaat "Eemmond", Eemnes	MH
Bl.Kiekendief	1	3.10	Dammerkade, Ankeveen	LH
Br.Kiekendief	1	16.9	Eempolders Noord	MH
Slechtvalk	1 OV	5.6	Huizermaat, Huizen	GB/OL
Boomvalk	1 OV	1.9	Dammerkade, Ankeveen	FW/MK
Smelleken	1 OV	30.9	telpost Corversbos	AK/ea
Waterral	1	27.10	Zanddijk, Naarden	MH
Kemphaan	6	27.8	Eempolders Noord	MH
Bosruiter	2	13.8	Hilversums Wasmeer	FW
Oeverloper	10	13.8	Slikveld Muiderberg	KB
Wulp	35	23.8	Eempolders Noord	IW
Watersnip	15	11.11	Hilversumse Meent	WJB/PV
"	ca. 60	15.11	Dammerkade, Ankeveen	LH

Reuzenstern	2	20.8	Zanddijk, Naarden	GB/HB
Bosuil	1	9.10	Juliana-oord, Laren	FW
IJsvogel	1	14.9	Ankeveense Pad, 's-Graveland	WB
"	1	9.9 en 26.9	Hilversum Meent	GB/HB
"	1	20.9	Gooilust, 's-Graveland	AK
"	1	4.10	idem	LH
Draaihals	1	25.9	Laarder Wasmeer, Hilversum	ND
Groene Specht	1	23.9	telpost Corversbos (albinistisch ex.)	AK/ea
Zwarte "	1	28.9	Spanderswoud, Hilversum	AK/YB
" "	1	21.11	Landgoed Larenberg, Laren	FW
Kl.Bonte Specht	1	17.9	telpost Corversbos	AK/FW
" " "	1	1.11	Parkeerterrein Fr.Kampheide, Bussum	LH
Kuifleeuwerik	1	4.10	telpost Corversbos	AK/ea
Boomleeuwerik	5	8.10	idem	AK/CW
Gr.Gele Kwikstaart	1	4.10	Landgoed Spanderswoud, 's-Graveland	JF
" " "	1	22.10	Hollandse Brug, Naarden	KB
" " "	1	27.10	strand Oud Valkeveen	MH
Zwartkop	1 pr.	3.9	in tuin Eikbosserweg, Hilversum	RH
Vuurgoudhaantje	1	8.10	telpost Corversbos	AK
Paapje	3	18.9	Eempolders Zuid	MH
Tapuit	1	20.9	Westerheide, Hilversum	GB
Zw.Roodstaart	1	7.10	telpost Corversbos	AK/ea
" "	1	19.10	Melkmeent, Bussum	LH
Kramsvogel	6	28.9	K.Muiderweg, Muiden	WB
Beflijster	2 OV	4.10	telpost Corversbos	AK/ea
Matkop	15	20.11	Franse Kampheide, Bussum	WJB
IJsgors	1 OV	4.10	Laarder Wasmeer, Hilversum	ND
"	1 OV	4.10	telpost Corversbos	AK/ea
Vink	ca. 300 OV	22.10	Hollandse Brug, Naarden	KB
Sijs	18 OV	30.9	Prinsenstraat, Hilversum	BD/ND
"	28 OV	1.10	idem	ND
Putter	10 OV	22.10	Hollandse Brug, Naarden	KB
Frater	42	24.10	Laarder Wasmeer, Hilversum	ND
Ringmus	ca. 60	22.10	Hollandse Brug, Naarden	KB
Notenkraker	11	24.9	in tuin Biggekruid, Huizen	GM/LM
"	7	11.11	bij beeld Comenius in Naarden	EV/ee

Met dank aan de waarnemers:

HB - H.Beentje	EHH - E.v.Houten-Hakvoort	LM - L.Marmelstein
GB - G.J.Brandjes	LH - L.Hartog	EV - E.Vasseur
KB - K.Brink	MH - M.v.Houten	PV - P.Vos
WB - W.v.d.Brink	RH - R.Heise	CW - C.Westeneng
WJB - W.J.Bindt	DJ - D.Jonkers	FW - F.v.d.Weijer
YB - Y.Bosman	JJ - J.de Jonge	IW - I.v.Woerseem
BD - B.Dwars-v.Achterberg	AK - A.J.v.Klaveren	WW - W.Weitjens
ND - N.Dwars	MK - M.v.d.Kamp	bv - bezoekers Vogelhut
JF - Joh.J.Frieswijk	OL - O.Langendorff	ea - en anderen
MG - M.de Graaf	GM - G.Marmelstein	ee - en echtgenote

OV = overvliegend

En tenslotte de

VOGELKALENDERS

Er is verrassend veel vraag naar de nieuwe kalenders van Het Vogeljaar, en terecht want ze zijn inderdaad weer erg mooi.

Voor f 13,50 kunt u ze nog krijgen bij:

Loes Hartog, B.Ingellaan 12, Ankeveen, tel.035-61905

en bij:

Joke van Velsen, Dotterbloemlaan 39, Baarn, tel.02154-18804.

(ADVERTENTIE)

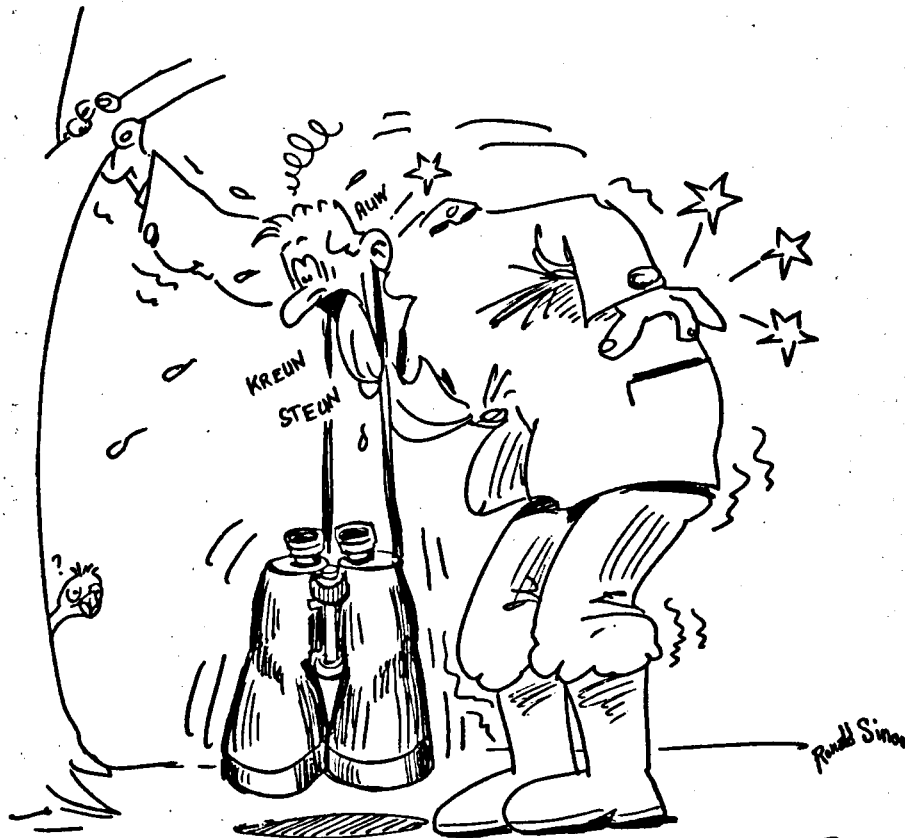
JUCKEL KIJKERS

OOSTDUITSE TOPKWALITEIT!

- GOEDE PRIJS - KWALITEITVERHOUDING
- OOK VOOR BRILDRAGERS
- HOGE LICHTSTERKTE
- GUNSTIG GEWICHT
- DUBBELE COATING
- LEVENSLANGE GARANTIE

KOM EENS LANGS BIJ UW JUCKEL DEALER

HEEFT U AL EEN JUCKEL?

TEXST: FRANK W. WEJER

TEKENING: RONALD SINOO

LIJST VAN ADRESSEN DIE U NODIG KUNT HEBBEN

Postadres VWG : VWG Het Gooi, Postbus 1028, 1200 BA Hilversum

Het dagelijks bestuur

Voorzitter : J.Meijer, Molenpad 19, 1381 EC Weesp tel.02940-16502
Sekretaris : M.de Graaf, Westhoven 48, 1275 DD Huizen " 02152-60456
Penningmeester: L.Mudde, Slauerhoffstraat 6, 1382 RR Weesp " 02940-11683

Kontaktpersonen-coördinatoren subgroepen

Avifauna :
Eempolders : R.A.Kole, Torenavalk 22, 3752 SK Bunschoten " 03499-82303
Nestkasten : D.A.Jonkers, Juffersland 16, 3956 TT Leersum 03434-51109
Propaganda : R.v.d.Akker, Gooiersgracht 15, 1251 VA Laren 02153-83071
Vogelcursus : A.v.Klaveren-v.Oord, Berkenhof 3, 1241 VP Kortenhoef, 035-61426
Excursies : J.J.M.van Velsen, Dotterbloemlaan 39, 3742 ED Baarn 02154-18804
Korhaan : W.Duurland, M.Simonszhof 84, 1216 LM Hilversum 035-217222
Contr.Vogelwet
(A.I.D.): R.G.Moolenbeek, A.Voetlaan 14, 1244 PJ Ankeveen 035-62641
Vogelasiel : B.van Ingen, J.v.Schimmelstraat 6, 1411 VS Naarden 02159-45658
Consulent Vogelbescherming en Vrije
Vogelreservaten: R.Hofmeester, De Lange Gangh 81, 1398 CW Muiden 02942-3203
Natuurbeschermings-
consulenten : S.N.Dwarshuis, Willibrorduslaan 88, 1216 PC H'sum 035-216846
R.Hofmeester, De Lange Gangh 81, 1398 CW Muiden 02942-3203
R.Kloosterman, Beeldhouwerpad 84, 1315 KD Almere-Stad 03240-43418

Inzenden waarnemingskaartjes

J.de Jonge, van Brakellaan 26, 1215 PJ Hilversum

Afhalen waarnemingskaartjes

Ankeveen : R.G.Moolenbeek, A.Voetlaan 14, 1244 PJ Ankeveen 035-62641
Bussum/Naarden: L.Reddingius, Gr.W.den Oudelaan 22, 1412 AV Naarden 02159-42508
Hilversum : J.de Jonge, Van Brakellaan 26, 1215 PJ Hilversum 035-217672
Huizen : Bert Roor, Eland 41, 1273 OK Huizen 02152-64623 (p).
030-913685 (w)
Muiden : Mark v.d.Pol, Lely 3, 1398 CS Muiden 02942-3510
Baarn : J.J.M.v.Velsen, Dotterbloemlaan 39, 3742 ED Baarn 02154-18804

Voor ongelukken en/of problemen, welke ontstaan tijdens activiteiten van de V.W.G., is de vereniging op geen enkele wijze verantwoordelijk te stellen.

In verband met de afsluiting der boeken door de penningmeester dienen declaraties voor gemaakte onkosten vóór 1 december bij de coördinator van de betreffende subgroep te worden ingediend.

Contributie: Voor leden f 20,--, huisgenoot-leden f 7,50 per jaar, bij voorkeur te betalen met de van ons ontvangen acceptgirokaart met lidnummer, aan het begin van het kalenderjaar.

Opzegging van het lidmaatschap dient te geschieden vóór 1 november van elk kalenderjaar.

" De Korhaan "
Uitgave Vogelwerkgroep Het Gooi e.o.
Postbus 1028 , 1200 BA Hilversum

port betaald
Hilversum